

veelzijdig kansrijk

jaarverslag van de gouverneur 2024

*Kansen bij Provincie Limburg.
In het Gouvernement werken duizend
collega's er elke dag aan om Limburg nog
mooier, innovatiever en duurzamer door te
geven aan de volgende generatie.*

Voorwoord

Het zit er alweer op, 2024, het jaar waarin bijna de helft van de wereldbevolking naar de stembus mocht gaan. Van onze burens in België, tot burgers in landen ver van hier, zoals Taiwan en de Verenigde Staten. Maar ook wij mochten naar de stembus, voor de Europese verkiezingen. Een bijzondere mijlpaal, want zoveel verkiezingen hebben we nog nooit eerder gezien. En hoewel het misschien vanzelfsprekend lijkt, is het dat vaak niet. In door conflicten en oorlog verscheurde landen zoals Zuid-Soedan bijvoorbeeld, waar de verkiezingen twee jaar op de lange baan zijn geschoven. Daar is de weg ernaartoe niet alleen enorm hobbelig, maar ook al jarenlang een allesomvattend thema. Conflicten ondermijnen zo de **democratie**. Dat maakt dat we ons moeten blijven realiseren welke **vrijheid** we hier hebben.

Oorlog is een woord waarvan we allemaal hopen dat de jeugd het enkel zou kennen van verhalen op school of van (over)grootouders. Helaas moeten we constateren dat de werkelijkheid op tal van plekken in de wereld toch anders is. Daarom dat het belangrijk is om stil te blijven staan bij onze vrijheid. Vrijheid die in het verleden zwaarbevochten is. In een interview in dit jaarverslag brengen we onze vrijheid uit het verleden en het heden samen. En delen we onze verhalen en waarden in het kader van 80 jaar vrijheid. In de hoop dat deze ons allemaal doen realiseren dat we aan onze vrijheid moeten blijven werken.

In het jaarverslag 2024 is een uitgebreid hoofdstuk over integriteit opgenomen van Provinciale Staten, Gedeputeerden Staten, de ambtelijke organisatie en Kwaliteit Openbaar Bestuur (KOB). Gezien het belang van transparantie en vertrouwen in bestuur en organisatie, is dit een onderdeel dat in het werk dagelijks aandacht krijgt en dus ook essentieel is in het jaarverslag.

4

Democratie kan ons hierbij helpen. De **stem** van het volk. Dat zorgt voor kansen. Want de panelen verschuiven als politieke macht verschuift. Sommige analisten hebben het zelfs over het kantelen van de wereldorde. Dat lijkt voor ons in Limburg heel ver weg. Toch leert het ons veel. Het creëert kansen en een nieuwe blik op onszelf. Want wie willen wij als Limburg en de Limburgers zijn in deze wereld?

‘De vraag stellen is het antwoord hebben’, zei iemand me ooit. Dus als uw gouverneur zal ik dan ook mijn visie hierop geven. Wij als Limburgers hebben ook weer in 2024 laten zien dat **Nederland wel wat éxtra Limburg kan gebruiken**. Kansen creëren en kansen pakken. Dat vraagt (soms) ook om keuzes te maken. Keuzes die belangrijk zijn voor de sociale samenhang in ons land. Zo groeit ons land in 2050, is de verwachting van de Rijksoverheid, naar bijna 20 miljoen inwoners. Dat brengt ook keuzes met zich mee, bijvoorbeeld op het gebied van **leren, wonen, werken en leven**. Met de blik vooruit naar 2025, durf ik dan met trots te stellen dat wij hier in Limburg juist in staat zijn om van problemen kansen te maken. Wij zijn een innovatief Limburg. En juist die trots, durf en lef mogen we best wat meer uitstralen, zodat Den Haag en Brussel niet meer om ons heen kunnen. Vandaar ook het thema **‘Veelzijdig kansrijk’** voor het jaarverslag.

5

Ook dit jaar had ik veel werkbezoeken die me op talloze plekken in onze mooie provincie brachten. Bezoeken vol interessante gesprekken, ontmoetingen met mensen die het moeilijk hebben of juist iets geweldigs hebben gepresenteerd. Met collega’s of onze burens. Wat die bezoeken aan de talloze plekken me leren over Limburg? Dat we een **groeiregio** zijn! Een gemeenschapsleven dat bruist. De wijnbouw die booming is. Toeristen die ons massaal vinden. In de foodsector bij Heuschen & Schrouff in Landgraaf waar ruim 400 medewerkers de internationale markt bedienen tot aan Aviko in Oostrum, nog zo’n kanjer

van een bedrijf waar we qua innovatie en duurzaamheid koploper zijn. Aan de keukentafel een vorkje mogen meeprikken bij Tobas jeugdhulp in Geleen of een kijkje in de keuken bij de stille krachten achter de voedselbank. En wat te denken van achtbaanbouwer Vekoma, die in een interview in dit jaarverslag vertellen waarom ze de wortels juist in onze Limburgse **gemeenschap** willen houden. Gesprekken met voorbeelden voor jong en oud, zoals met onze Paralympische sporters die laten zien dat Limburg sportief gezien meedoet op het allerhoogste niveau.

Limburg geeft een impuls aan de **maakindustrie**. Belangrijk daarin is ons mbo. Niet alleen voor de jeugd, maar ook voor de wat oudere Limburger die, om welke reden dan ook, kiest om te gaan voor een omscholing. Maar ook trinationalaal onderwijs en bijvoorbeeld een opleiding voor opsporingsambtenaar zijn vanwege onze unieke ligging met 351 kilometer grens aan het buitenland van enorme toegevoegde waarde. Er zijn volop kansen. Op economisch vlak, maar ook in het onderwijs en onze gemeenschappen. Deze kansen komen terug in een interview over onze **Euregio**, want samen komen we verder dan alleen.

6

We zijn als Limburg onderdeel van de logische route vanuit metropoolregio Brainport naar het Duitse Ruhrgebied. Het verbindende element. Als een symbolische brug tussen twee moleculen die zonder verbinding niet kunnen bestaan. Samen gaan we in Limburg voor duurzaam vakmanschap, maar we willen naast leren ook werken en wonen. Onze jeugd hier houden, dus niet alles verliezen aan de buurregio's. Ook hier is genoeg te (ver)bouwen, sterker nog, hier is er juist ruimte voor. Dit soort signalen delen we ook met Den Haag, Brussel, Berlijn en Düsseldorf. Investeer in bereikbaarheid, wij doen dat al met een Drielandentrein die juist de wereld kleiner maakt. Want Limburg ziet kansen, biedt kansen en zo niet, dan stropen we de mouwen op, dan creëren we kansen!

De fysieke afstand tussen Limburg en ons landelijke bestuur is groot – en ja, er zijn zeker culturele en sociaaleconomische verschillen tussen 'de Randstad en de rest' – maar uiteindelijk is het vooral de vraag of je de moeite doet om een afstand te overbruggen. Digitaal overleggen of de trein zijn handige tools om dichterbij elkaar te komen. Maar ook taal kan bruggen slaan! Zoeken naar de juiste woorden en vooral luisteren naar elkaar. Met goede buur en collega gouverneur Jos Lantmeeters sta ik stil bij de (culturele) geschiedenis van de beide Limburgen, maar ook onze gezamenlijke kracht richting de **toekomst**.

Wat ik eigenlijk wil zeggen is: *'Soms moet je even stilstaan, kijken en luisteren, om kansen te zien'*. Ik hoop dat u na het lezen van dit jaarverslag de provincie Limburg een klein beetje beter heeft leren kennen. Wie de Limburgers zijn. Waar onze cultuur vandaan komt. Hoe onze samenleving in elkaar zit. Dat u beseft welke innovatiekracht onze maakindustrie heeft. En dat u bovenal leert om eens anders naar Limburg te kijken. Want Limburgers zien volop kansen in de wereld. U toch ook?

Emile Roemer

Trotse gouverneur van Limburg

P.S. Wilt u weten welke kansen ik zie voor 2025, bekijk dan mijn nieuwjaarsboodschap via de QR-code.

Inhoud

De erfenis van vrijheid
Riny Lippertz-Franssen en Marijn Spruit

12

Euregionaal denken en doen
Monique Deckers en Giulia Stroink

22

Volop in beweging als regio en bedrijf
Anne-Mart Agerbeek en Ton Hagelstein

32

Werken aan een weerbare overheid
Raymond Vlecken en Gert Wibbelink

42

Samen maken we Limburg, nu en morgen
Emile Roemer en Jos Lantmeeters

52

2024 in beeld – 62

2024, alle gegevens op een rij – 112

Limburg en integriteit – 136

Colofon – 148

*Gouverneur Roemer ziet kansen.
In de galerij van het Gouvernement aan
de Maas, waar portretten hangen van
alle oud-gouverneurs van Limburg.*

vrijheid

13

Riny Lippertz-Franssen
en Marijn Spruit

De erfenis van vrijheid

“Met de fiets een ijsje halen in Duitsland, dat is heel normaal voor mij. Maar zo’n tachtig jaar geleden, moesten ze daar niet aan denken.” Met die woorden doorbrak de 15-jarige Marijn Spruit uit Sittard de twee minuten stilte op de Dam tijdens de Nationale Herdenking afgelopen 4 mei.

16

17

“Ik heb je op tv gezien. Ik vind het heel knap hoe je dat als jonge meid hebt gedaan”, zegt Riny Lippertz-Franssen (1938) tegen Marijn.

**“Dat vond ik
eigenlijk nog veel
spannender dan
de voordracht
zelf.”**

Als zesjarige zag Riny op 12 september 1944 hoe de geallieerde troepen in Mesch de Belgisch-Nederlandse grens overstaken, waarmee dit dorpje in de gemeente Eijsden-Margraten als eerste Nederlandse plaats werd bevrijd van het naziregime. We spreken de twee in de monumentale Meschermolen, waar haar man Jo Lippertz als jongeman ooggetuige was van de korte strijd aan de dorpsgrens. Jaren later zou hij er ruim zestig jaar wonen met zijn vrouw Riny, die tijdens de gevechten in de kelder van haar ouderlijk huis aan Op den Dries in het dorp schuilde.

FAMILIEGESCHIEDENIS ALS INSPIRATIEBRON

In de tijd dat Riny en Jo getuige waren van de bevrijding, leerden Marijns overgrootouders elkaar kennen in een hospitaal in het toenmalige Nederlands-Indië. Marijns overgrootmoeder stond daar als verpleegkundige aan het bed van een Nederlandse soldaat die ondervoed was geraakt in de Japanse interneringskampen. “Het liefdesverhaal van mijn overgrootouders is met het oog op de geschiedenis ergens onwaarschijnlijk. Ik vind het enorm inspirerend dat zelfs in die lastige situatie en moeilijke tijden liefde kon opbloeien”, vertelt Marijn. De inspiratie die ze putte uit haar familiegeschiedenis, gebruikte Marijn voor haar voordracht op de Dam op 4 mei. Daarmee doorbrak

ze niet alleen de stilte tijdens de Nationale Herdenking, maar in zekere zin ook de stilte rondom een generatietrauma binnen haar familie. Want praten over de oorlog opent laatjes met pijnlijke herinneringen, die al lange tijd op slot zitten. “Mijn moeder vertelde mij dat haar opa op verjaardagen vaak stil in een hoekje van de kamer zat en zij niet goed wist waarom”, vertelt Marijn.

KRIEBELEN

Marijns voordracht, die ze in amper één uur tijd op papier zette, werd uit honderdvijftig verhalen gekozen tot de beste. “Ik nam op school deel aan #GeefVrijheidDoor”, verwijst ze naar de lesmodule van jongerenorganisatie Young Impact en het Nationaal Comité

4 en 5 mei. “Ik wilde eerst helemaal niet meedoen, maar na wat interessante verhalen te hebben gehoord en filmpjes te hebben gezien over vrijheid, begon het te kriebelen. Een inspirerende videoboodschap van Loewana Weiss, die vorig jaar op de Dam heeft gesproken, trok me uiteindelijk over de streep”, legt Marijn uit. Zo werd ze uiteindelijk voor eventjes het middelpunt van een heel land, tijdens de Nationale Herdenking op 4 mei.

“De weken en dagen voor de toespraak was ik eigenlijk totaal niet nerveus, maar vlak van te voren was ik opeens bang dat mijn stem zou overslaan. Dat was gelukkig niet zo. Achteraf heb ik veel leuke reacties gekregen van mijn klasgenoten en docenten van het Trevianum in Sittard. Na mijn toespraak heb ik ook de koning, koningin en de minister-president ontmoet, wat ik eigenlijk nog veel spannender vond dan de voordracht zelf. Een dag later was ik te gast bij het 5 mei-concert op de Amstel, waar ik met andere genodigden samen met het koningspaar mocht genieten van het bevrijdingsconcert. Later heb ik ook nog de première van Soldaat van Oranje mogen bijwonen”, zegt Marijn.

“Een ijsje van vijf cent was een behoorlijke luxe.”

VRIJHEID IS JE EIGEN KEUZES KUNNEN MAKEN

“Toen mijn moeder mijn verhaal voor het eerst las, was ze verbaasd over hoeveel ik wist over mijn overgrootouders. Ze had het op dat moment nog nooit met mij over hen gehad, maar op familiebijeenkomsten zoals verjaardagen heb ik toch het een en ander meegekregen. Toen ik wist dat ik op de Dam mocht spreken, ben ik mij gaan verdiepen in de familiegeschiedenis. Mijn moeder vertelde me bijvoorbeeld dat haar opa en oma vaker Maleis met elkaar spraken, zodat de kleinkinderen bepaalde dingen niet meekregen. Ook mijn opa had nog veel last van de oorlog”, weet Marijn van haar moeder. Wat betekent vrijheid eigenlijk voor haar persoonlijk? “Voor mij is vrijheid dat je kunt gaan en staan waar je wilt, dat je jezelf kunt zijn en dat je je eigen keuzes kunt maken. Ik denk dat dit lang niet altijd vanzelfsprekend is.”

CHOCOLADE EN KAUWGOM

Een ijsje halen over de grens, zoals Marijn vaker doet in Tüddern, was tachtig jaar geleden ondenkbaar. De enigen die zich toen – met gevaar voor eigen leven – over de grens waagden, waren smokkelaars, weet Riny. “Het was geen gemakkelijke tijd. Onze vrijheid in de oorlog was erg beperkt. Je kon niet doen en laten wat je wilde. Alles was op

19

de bon en om negen uur ‘s avonds ging de spertijd in”, verwijst ze achtereenvolgens naar het rantsoensysteem en naar de avondklok. “Ergens wist je niet beter, maar tegelijkertijd besepte je dat het niet normaal was”, vertelt Riny, die twee jaar oud was tijdens de Duitse invasie en zes ten tijde van de bevrijding.

“Mijn man was een paar jaar ouder dan ik en heeft de oorlog veel bewuster meegemaakt. In Mesch is, behalve tijdens de bevrijding, nooit gevochten. De Hongerwinter hebben wij hier ook niet gekend. Het was een erg moeilijk leven, maar zo slecht hadden we het hier niet in vergelijking met anderen”, relateert Riny, die tijdens het gewapend treffen in de kelder schuilde. “Toen we eruit mochten, was er geen Duitser meer te zien. De eerste Amerikaanse soldaten die we zagen waren nog min of meer in de strijd verwickeld, maar later deelden ze chocolade uit en kauwgom. Dat kenden we helemaal niet. Dat zijn kleine dingen die je als klein kind bijblijven. De jaren na de oorlog, tijdens de wederopbouw, waren ook lang niet altijd even gemakkelijk. In die tijd was een ijsje van vijf cent een behoorlijke luxe”, vertelt ze.

KANSRIJKE TOEKOMST

Marijn, die nu in haar derde schooljaar zit, gaat er vóór haar examenjaar een jaartje tussenuit om aan een highschool te gaan studeren in de Verenigde Staten. “Ik wil graag mijn wereldbeeld verbreden en het zal me ook helpen zelfverzekerder te worden. Ik kijk er ook naar uit om nieuwe vrienden te maken. Ik weet nog niet honderd procent zeker wat ik later wil gaan studeren, maar ik denk dat het rechten wordt”, blikt ze vooruit. Haar toespraak op de Dam is haar goed bevallen, want Marijn spreekt in 2025 op 15 augustus, tachtig jaar na de Japanse capitulatie, bij het Indië-monument in Heerlen, wanneer de slachtoffers van de Japanse bezetting van Nederlands-Indië en de Indonesische Onafhankelijkheidsoorlog worden herdacht. “Voor mijn overgrootouders hielden de moeilijke tijden niet op met het einde van de Tweede Wereldoorlog. Ze zijn na de oorlog in Nederland gaan wonen, maar in de periode tot de onafhankelijkheid van Indonesië in 1949 moest mijn overgrootvader als militair nog een aantal keren op en neer reizen. Dat was een boottocht van drie à vier weken. Mijn overgrootmoeder ging altijd mee op deze reizen, waardoor twee van hun kinderen in Nederland zijn geboren en twee in Indonesië. Ik vind hun verhaal ontzettend inspirerend. Hoe moeilijk ze het ook hadden, ze hebben altijd doorgezet. Dat is ook mijn boodschap: je moet echt nooit opgeven”, besluit Marijn.

“Hoe moeilijk ze het ook hadden, ze hebben altijd doorgezet.”

LIMBURG IN CIJFERS

Verbonden in vrijheid

In 2024 was het 80 jaar geleden dat Zuid-Limburg als eerste Nederlands regio werd bevrijd van het naziregime. Op 12 september 1944 trokken geallieerde troepen het dorpje Mesch binnen.

Op 428 plekken zijn er monumenten, gedenkstenen en andere plekken om bevrijders en slachtoffers te herdenken in Limburg.

Meer geschiedenis vind je ook in onze 79 musea waar we lessen uit het verleden verbinden met de wereld van nu. Een wereld waar we verbinding vinden in een rijk verenigingsleven en in onze streektaal.

80

jaar vrijheid

428

monumenten en gedenkstenen

79

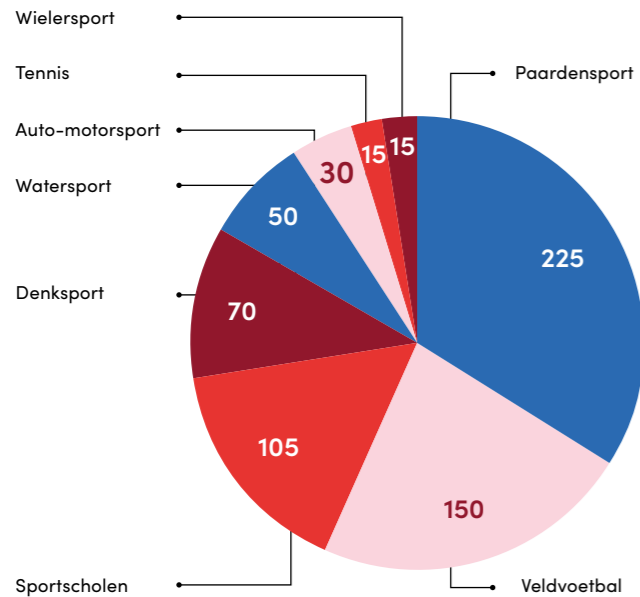
musea in Limburg

“Vrij zijn om te doen wat je wil. Om jezelf te kunnen zijn. Om deel uit te maken van onze samenleving.”

Emile Roemer

Verenigingen

Muzikant, sporter of supporter, in ons rijke verenigingsleven blijven we verbonden met elkaar.

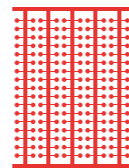
280+

muziekverenigingen

285

carnavalsverenigingen

142

schutterijen

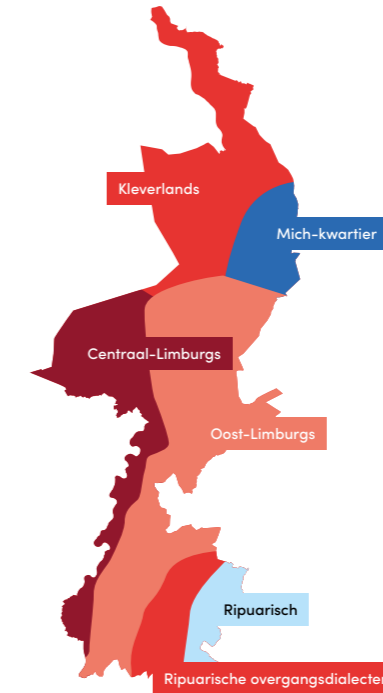
Thuis in het Limburgs

In alle lagen van de bevolking en voor de meest uiteenlopende doelen spreken we Limburgs. Het vaakst thuis, met vrienden, bij de kapper, de bakker of de slager en op straat.

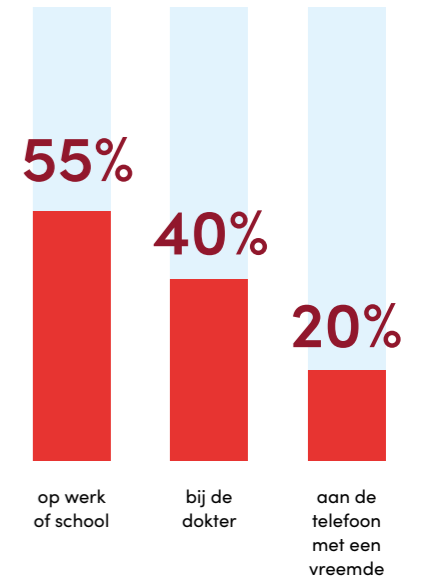
78%

van de 1,1 miljoen mensen in Limburg spreekt Limburgs.

Liefde voor 't Limburgs in vele varianten:

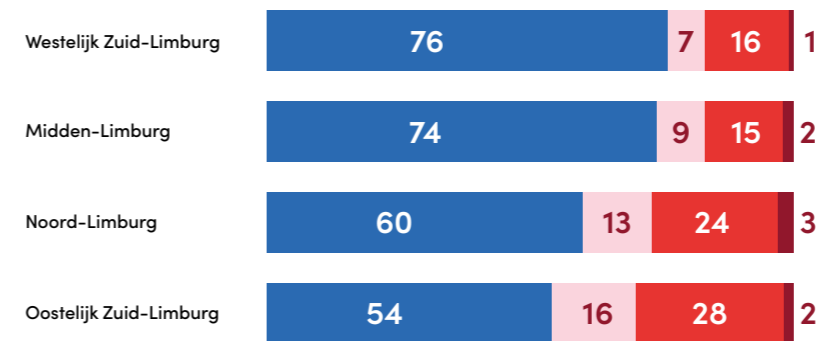
In formele situaties wordt minder Limburgs gesproken, maar nog altijd:

1170 N.C.

Het oudste in het vroeg-Limburgs geschreven manuscript dat bewaard is gebleven, stamt uit ongeveer 1170 en is van de hand van de dichter Hendrik van Veldeke.

Limburgs spreken per regio

- Spreekt vloeiend Limburgs
- Spreekt het een beetje
- Spreekt het niet maar begrijpt het wel
- Spreekt en begrijpt het niet

Al eeuwenlang voelen Limburgers zich verbonden, in vrijheid, met elkaar in een rijk verenigingsleven en in onze streektaal.

euregionaal

23

Giulia Stroink en
Monique Deckers

Drielandenpunt, Vaals

Wat hebben Euregio Maas-Rijn Incidentenbestrijding en Crisisbeheersing (EMRIC) en Euregioprofielschool VISTA college met elkaar gemeen? De namen zeggen het al: ze hebben beide een Euregionale mindset en werken nadrukkelijk grensoverstijgend. De eerste op het gebied van calamiteiten en crises, de tweede in het middelbaar beroepsonderwijs.

Euregionaal denken en doen

26

EMRIC

In grensregio's kunnen buitenlandse hulpdiensten soms vlotter reageren dan de eigen diensten of snel versterking bieden, wat samenwerking met buurlanden cruciaal maakt. Giulia Stroink van EMRIC vertelt over dit unieke samenwerkingsverband tussen overheidsdiensten, dat grensoverstijgende noodhulp in de Euregio Maas-Rijn al meer dan tien jaar mogelijk maakt.

2024: DRIEVOUDIG JUBILEUM

EMRIC werd tien jaar geleden opgericht om de hulpverlening bij incidenten, crises en rampen in de Euregio Maas-Rijn te faciliteren en coördineren. De wortels van de grensoverstijgende samenwerking reiken echter veel dieper. "Eigenlijk hebben we in 2024 een drievoudig jubileum gevierd. In 1974 steeg in Aken de traumaheli van de Bundeswehr voor het eerst op. Deze Duitse partner bood al snel aan om deze helikopter, die nu in beheer is van ADAC

Luftrrettung, ook in Nederland en België in te zetten. Dat betekende het begin van de structurele samenwerking. Ongeveer vijftientig jaar geleden werd de samenwerking geïntensiveerd en opnieuw georganiseerd, waarbij de samenwerking juridisch beter werd geborgd door het sluiten van zogenaamde burenhulpovereenkomsten. Ook werd er 'bottom-up' uitgezocht waar de behoefte voor de samenwerking lag. En tien jaar geleden werd EMRIC, zoals we het samenwerkingsverband vandaag kennen, opgericht", licht Giulia de drie jubilea toe. "In november hebben we een jubileumfeest gehad voor alle hulpverleners uit de regio, om elkaar nog beter te leren kennen en kennis uit te wisselen."

JAARLIJKS HONDERDEN GRENDOVERSTIJGENDE INZETTEN

EMRIC speelt een cruciale rol bij het faciliteren van de samenwerking en het coördineren van de respons op noodsituaties over landsgrenzen heen. "Het voornaamste doel van EMRIC is het waarborgen van een tijdige en

“Informatievoorziening was van vitaal belang voor burgers in de Euregio.”

27

adequate hulpverlening aan inwoners van de grensregio. Dat kunnen we alleen bereiken door intensieve samenwerking en goede coördinatie tussen de publieke hulpdiensten in de Euregio Maas-Rijn. We maken concrete afspraken en leggen procedures vast, zodat burgers erop kunnen vertrouwen dat hulpdiensten uit buurlanden snel ter plaatse zijn. Het afgelopen jaar zijn er een kleine negenhonderd grensoverstijgende inzetten geweest van de ambulance- en brandweerdiensten", illustreert Giulia hoe belangrijk deze samenwerking is voor de veiligheid in de regio. "Dat zijn aantallen die je in geen enkele andere grensregio in Europa terugziet. Daar mogen we met zijn allen best trots op zijn."

JURIDISCHE BARRIÈRES SLECHTEN

De verschillen in wet- en regelgeving, systemen en procedures tussen Nederland, België en Duitsland vormen soms een uitdaging voor grensoverstijgende hulpverlening. Om deze drempels te verlagen, werkt EMRIC met publiekrechtelijke overeenkomsten, vertelt Giulia: "Afgelopen jaar hebben onze partners drie van deze overeenkomsten gesloten, waarvan wij er twee hebben voorbereid en geschreven. Deze juridische verankering is essentieel voor een optimale samenwerking." Barrières overwinnen lukt echter niet altijd. "Er zijn bijvoorbeeld tijdens incidenten nog steeds problemen met de radiocommunicatie tussen de hulpdiensten als men te ver het andere land binnenrijdt.

De experts in onze werkgroepen hebben daar een handige oplossing voor bedacht: de buitenlandse eenheden krijgen nu een portofoon te leen om met de coördinator van het incident te communiceren."

CORONACRISIS EN WATERSNOOD

Tijdens de coronapandemie speelde EMRIC een belangrijke rol door de maatregelen en regels in België, Duitsland en Nederland overzichtelijk te maken. "Deze informatievoorziening was van vitaal belang voor burgers in de Euregio Maas-Rijn, vooral omdat maatregelen en protocollen vaak veranderden. Ons bureau heeft ervoor gezorgd dat onze partners en de betrokken diensten voortdurend op de hoogte waren van de ontwikkelingen in de buurlanden", vertelt Giulia.

Ook tijdens de hoogwaterramp van 2021, die grote delen van het werkgebied van EMRIC trof en in België en Duitsland dodelijke slachtoffers eiste, speelden de EMRIC-afspraken een essentiële rol. "Iedere regio was druk bezig met hulpverlening aan de eigen burgers, waardoor we elkaar geen bijstand konden verlenen. Daarom was de informatieuitwisseling over mogelijke scenario's en verwachtingen des te belangrijker. Deze ervaringen hebben geleid tot verdere initiatieven om de Euregionale samenwerking bij overstromingen te verbeteren", doelt Giulia op het Marhetak-project.

Recenter heeft EMRIC een belangrijke rol gespeeld in de informatie-uitwisseling tussen de Belgische en Nederlandse partners, toen in Maastricht een dijk wegspoelde en een van de in de problemen geraakte woonboten lossloeg en tegen een brug botste. "Dit had gevolgen kunnen hebben voor de waterstanden in België. Daarom was het belangrijk onze burens op de hoogte te houden van de ontwikkelingen."

ACTUELE EN TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

Een van de belangrijkste nieuwe projecten van EMRIC is de implementatie van een grensoverstijgend informatie-delingsplatform. "Dit is een crisismanagementsysteem dat in België is ontwikkeld. Een van onze Duitse partners start binnenkort een pilot met dit systeem. Tevens wordt er voor een betrouwbare verbinding met het Nederlandse systeem gezorgd. Dit platform moet bijdragen aan een nog betere respons tijdens rampen en crisissituaties, onder meer door real time informatie te delen en info van de zogenaamde crisisstaven uit de drie landen automatisch te vertalen", licht Giulia toe. "Daarnaast kijken we voortdurend naar mogelijkheden om de grensoverstijgende samenwerking te versterken, verdiepen en uit te breiden. Zo staat er in 2025 een gezamenlijke oefening op stapel, die nu in de voorbereidingsfase zit", besluit ze.

EUREGIOPROFIELSCHOOL VISTA COLLEGE

VISTA college zet zich als Euregioprofielschool in voor een generatie jongeren die actief bijdragen aan de ontwikkeling van Zuid-Limburg, terwijl ze ook de kansen in de Euregio Maas-Rijn verkennen en leren benutten. Door taalonderwijs, uitwisselingsprojecten en stages in het buitenland raken studenten al vroeg vertrouwd met de taal en cultuur van buurlanden.

VAN ZWARTKIJKEN NAAR GOUDKIJKEN

"Sinds 2023 zijn we een Euregioprofielschool", begint Monique Deckers, Coördinator Internationalisering bij VISTA college. Dit label is in 2007 opgericht om de kennis van buurtalen en interculturele vaardigheden te bevorderen. "Onze ligging in het Euregionale grensgebied biedt enorme kansen. Als Euregioschool willen we kort gezegd de kennis van studenten over de taal en cultuur in onze buurlanden vergroten. Dat doen we met taallessen op school, maar ook met uitwisselingsprojecten en stages over de grens, waar door studenten hun Duits en Frans in de praktijk kunnen oefenen. Zo dragen we bij aan het 'Goudkijken', sinds 2024 de strategische koers van VISTA college. We bereiden onze studenten voor op de wereld van morgen, in een regio en een maatschappij met een enorme internationale en culturele diversiteit."

"Uitwisselingsprojecten en stages over de grens."

WERKEN AAN JE INTERNATIONALE EN -CULTURELE COMPETENTIES

VISTA college gelooft in de daadkracht en veerkracht van de (Eu)regio. "Deze aanpak bereidt onze studenten niet alleen voor op de wereld van morgen, maar versterkt ook hun internationale en interculturele competenties. Zo helpen we onze studenten een waardevolle bijdrage te leveren aan de economische en maatschappelijke ontwikkelingen van Limburg en van de Euregio Maas-Rijn", legt Monique uit.

VISTA college was altijd al internationaal georiënteerd. Door de eerdere samenwerking met het taleninstituut EMRLingua en de aansluiting bij het netwerk van Euregioscholen liggen er nu nog meer kansen. "Die hebben we direct gegrepen", zegt Monique. "Afgelopen schooljaar hebben studenten en docenten van opleidingen binnen zeven studierichtingen volop meegedaan aan activiteiten over de grens, van excursies tot stages. We hebben in 2024 meer grensoverstijgende projecten gehad dan de jaren ervoor. Zo zijn studenten haarverzorging en schoonheidsverzorging op stage geweest in Maaseik in België. Ook diverse toerismestudenten hebben stage gelopen over de grens. Deze ervaringen helpen hen om hun internationale en interculturele competenties in de praktijk te ontwikkelen."

COLLECTIEF LEREN EN INNOVEREN OVER GRENZEN HEEN

29

In 2024 nam VISTA college samen met ROC Nijmegen namens Nederland deel aan verschillende wedstrijden van de Ler(n)ende Euregio, een samenwerking van beroepsscholen, leerbedrijven en de overheid in de Euregio Rijn-Waal. "Onze studenten hebben deelgenomen aan de Euregionale Mechatronicawedstrijd in Wunderland Kalkar, waar ze in tweetallen hebben samengewerkt met Duitse studenten. In 2025 gaan onze horecastudenten meedoen aan een Euregionale kookwedstrijd. Dit zijn uitgelezen kansen om kennis te maken en samen te werken met anderstalige leeftijdsgenoten. Zo leren ze niet alleen hun vak beter kennen, maar ook de taal en cultuur van onze burens", zegt Monique.

BEREIDHEID TOT SAMENWERKING IS GROOT

De impact van deze internationale ervaring is niet te onderschatten. "We willen onze studenten eerst en vooral voorbereiden op een loopbaan in de regio en ze tegelijkertijd de mogelijkheid bieden om zich internationaal te ontwikkelen. Dat versterkt niet alleen hun kansen op de arbeidsmarkt, maar draagt ook bij aan de groei en wendbaarheid van de regio." Een goed netwerk van samenwerkingspartners is daarbij essentieel, weet Monique. "Gelukkig zijn veel scholen en bedrijven in de grensregio bereid om uitwisselingsprogramma's en stages op te zetten. Wat echter vaak wordt onderschat, is de vakinhoudelijke afstemming en het maken van concrete plannen. Dat zijn grote uitdagingen, die veel van onze tijd opslokken", vertelt ze.

"Mensen nodig die de handen uit de mouwen steken."

DREMPELS VERLAGEN

"Studenten moeten letterlijk en figuurlijk een grens over", zegt Monique. "Door taal- en cultuurverschillen voelen ze soms een drempel om in het buitenland stage te lopen. Door op school al kennis te maken met de taal en cultuur van onze burens, verlagen we die." Ook docenten spelen een belangrijke rol in het verlagen van die drempel. "Leerkrachten van Euregioscholen worden ondersteund door bijscholing en kunnen gemeenschappelijke workshops en evenementen bijwonen, zodat zij studenten kunnen inspireren en voorbereiden op een toekomst die zowel lokaal als internationaal betekenis heeft. Zonder internationale docent geen internationale student", verwoordt Monique het treffend.

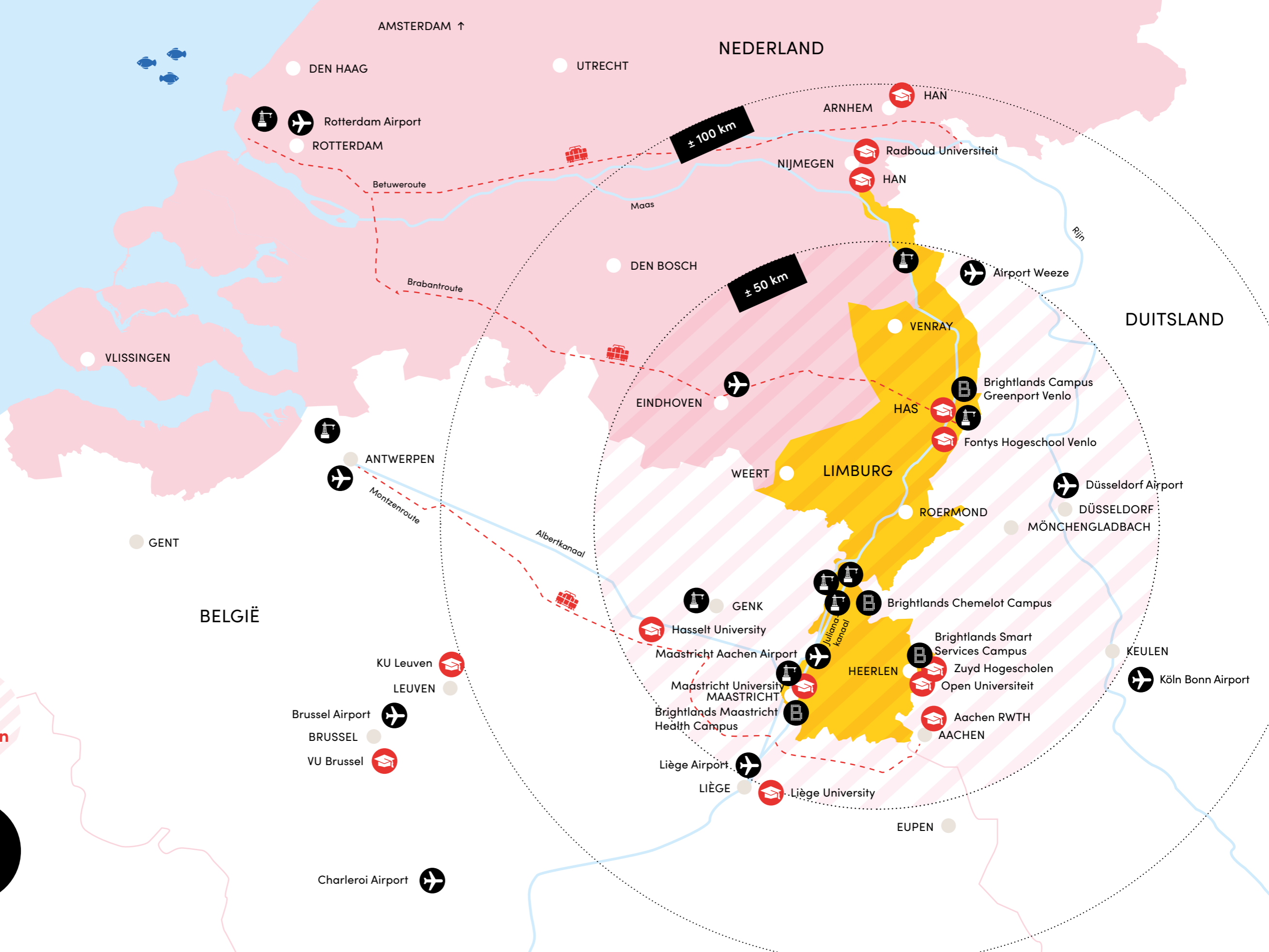
VAKMANSCHAP HOOG OP DE AGENDA

In het kader van een toekomstbestendige economie voor Limburg werkt VISTA college samen met onderwijspartners uit buurlanden aan de doorontwikkeling van kennis en innovatie, wat bijdraagt aan de door de Provincie gewenste trinationale kennisinfrastructuur. "Naast wetenschap en kennis hebben we ook mensen nodig die de handen uit de mouwen steken. Aan die vakmensen is juist een chronisch tekort. Mbo'ers zijn onmisbaar om de transities waar Limburg voor staat mogelijk te maken. Door invulling te geven aan de Vakmanschapsagenda mbo Limburg 2030 dragen we bij aan de economische groei en brede welvaart in Limburg, dat kunnen we als onderwijsinstelling niet alleen, daarbij we best nog wat steun kunnen gebruiken", besluit Monique.

Euregionaal denken en doen

In Limburg zien we volop kansen om te leren, leven, werken en wonen. We vormen het verbindende element tussen verschillende ecosystemen in binnen- & buitenland. Onderwijs, werkgelegenheid, zorg en ook op sociaal vlak.

Trek een cirkel rondom Limburg en er zijn verschillende universiteiten, luchthavens, binnenhavens, logistieke hotspot, onderwijs- & innovatiehubs.

maak-
industrie

33

Anne-Mart Agerbeek
en Ton Hagelstein

Keyport en Vekoma Rides volop in beweging als regio en bedrijf

36

In de topregio Keyport, die bestaat uit zes gemeenten in Midden-Limburg plus het Brabantse Cranendonck, werken bedrijfsleven, onderwijs en overheid structureel samen, zodat de regio voorop blijft lopen. Een bedrijf binnen Keyport dat niet alleen landelijk, maar internationaal aan de absolute top staat, is Vekoma Rides uit Vlodrop, 's werelds grootste achtbaanbouwer.

In de dynamische wereld van g-krachten en airtime en spectaculaire elementen als loopings, kurkentrekkers en andere inversies, loopt Vekoma Rides al jarenlang voor op de wereldwijde concurrentie door de combinatie van 'ouderwets' vakmanschap en innovatie. Van de Python in de Efteling – de oudste nog operationele achtbaan van het bedrijf – tot de Siren's Curse die momenteel gebouwd wordt in Cedar Point in de Verenigde Staten: stuk voor stuk zijn ze ontworpen, gefabriceerd en opgebouwd door het bedrijf uit Vlodrop. Vekoma begon in 1926 als fabrikant van landbouwwerktuigen en ging later staalconstructies voor de mijnbouw fabriceren, voor het bedrijf zich eind jaren 70 ging toeleggen op het ontwerpen en vervaardigen van achtbanen, die zijn terug te vinden in attractie- en themaparken over de hele wereld.

37

Anne-Mart Agerbeek (algemeen directeur van Vekoma Rides) gaat met Ton Hagelstein (programmamanager Keyport) in gesprek over de kansen en uitdagingen in deze regio.

“Laten zien wat deze kansrijke regio te bieden heeft.”

KATALYSATOR VOOR INNOVATIE

“Je kunt ons zien als katalysator voor innovatie in de regio”, begint Ton over Keyport. “We stimuleren initiatieven en activiteiten die de economie versterken en motiveren bedrijven om aan te haken bij projecten binnen ons netwerk. In de afgelopen jaren zijn er meer dan 70 projecten geïnitieerd, ontwikkeld en in uitvoering gegaan. Ik schat dat we vanaf onze start zo'n duizend bedrijven hebben ondersteund in hun groei – vooral binnen het mkb, dat je kunt zien als banenmotor in de regio en vliegwiel voor de economie. Op dit moment vallen de meeste projecten onder het thema opleiden en personeel. Hoewel de economische groei hier al jaren boven het landelijk gemiddelde ligt, kampen wij net als andere regio's natuurlijk ook met de krapte op de arbeidsmarkt.”

IN-HOUSE SCHOOL EN ACADEMIE

Voor Vekoma Rides is niet alleen het vinden, maar ook het opleiden en ontwikkelen van mensen een uitdaging. “Dat komt doordat het voor een deel specialistisch werk is”, verklaart Anne-Mart. “We hebben in onze organisatie ook ontzettend veel specifieke rollen: van designers en engineers tot de productiemedewerkers in de fabriek en

service-engineers die onder andere het onderhoud op locatie doen. Daarom hebben we twee eigen opleidingsprogramma's: de Engineering Academie voor de engineers op kantoor en de Achtbaanschool voor medewerkers in de fabriek en in het veld. Daarnaast werken we ook samen met diverse externe opleiders", legt ze uit.

In die opleidingen gaat ook veel aandacht uit naar persoonlijke vaardigheden, vertelt Anne-Mart: "Je kunt nog zo'n briljante engineer zijn, maar als je niet in staat bent om goed samen te werken of te communiceren met anderen, kan dat voor problemen zorgen. Onze field service engineers bijvoorbeeld vliegen de hele wereld over om ergens iets op te lossen. Vaak in landen met een andere cultuur en taal die ze niet machtig zijn. Daarbij moeten ze vaak improviseren, met beperkte middelen werken en ook omgaan met de situatie ter plekke. Dat lukt alleen met de juiste vaardigheden. Het is echt knap wat die mensen doen!"

"Kinderen op jonge leeftijd kennis laten maken met techniek."

NAAR HET PRETPARK MET DE DIRECTIE

Anne-Mart merkt dat medewerkers vaak trots zijn op hun werk in de techniek. "Een leuk voorbeeld is ons uitje naar Phantasialand vorig jaar, met het voltallige personeel. Toen we in de rij stonden voor de F.L.Y., een van onze zogenaamde flying coasters, bespraken collega's de techniek achter de achtbaan. Je beseft dan hoe trots onze mensen zijn op hun werk en op hun bijdrage aan het eindresultaat, waarin alle onderdelen samenkomen", vertelt ze met net zoveel trots.

VUURTJE AANWAKKEREN

"We werken veel met bedrijven samen om kinderen en jongeren te laten zien wat voor veelzijdige en creatieve sector de techniek is", haakt Ton in. "Dat doen we niet alleen in het voortgezet onderwijs, maar ook op basisscholen. Onder andere via het Spark Tech Lab. Als je kinderen op een jongere leeftijd kennis laat maken met techniek, dan leg je de basis voor een grotere instroom in de sector. Dat heeft écht resultaat. In de afgelopen jaren hebben we op deze manier duizenden leerlingen bereikt en hen laten ervaren hoe leuk techniek kan zijn. Op die manier vergroten we de kans dat ze uiteindelijk kiezen voor een technische opleiding", legt hij uit.

MEIDEN IN DE TECHNIEK

Het aantal vrouwen dat in techniek werkt is nog steeds erg laag. "Maar heel weinig meiden in het voortgezet onderwijs kiezen voor techniek", weet Ton. "Vaak omdat ze te weinig van de praktijk weten. Onbekend maakt onbemind. Daar moeten we samen met het onderwijs en bedrijfsleven nóg meer aan doen. We moeten blijven investeren in projecten zoals Meiden in de techniek, want daar plukken we in de toekomst de vruchten van", motiveert hij. "Meer vrouwen op de werkvloer betekent een nieuwe dynamiek en beter functionerende teams", vult Anne-Mart aan. "Zelf heb ik informatica gestudeerd en ben ik hier bij Vekoma Rides uiteindelijk in de techniek beland. Ook tijdens mijn studie had je al campagnes om meiden te motiveren om voor een technische opleiding en technisch beroep te kiezen. Er is sindsdien flink wat vooruitgang geboekt, maar er valt nog een wereld te winnen op dit gebied", gaat ze verder.

BINDING MET DE REGIO

"Een ander vraagstuk is: hoe zorgen we ervoor dat jongeren na hun opleiding buiten de regio weer terugkomen?" vraagt Ton retorisch. "Wat je ziet gebeuren, is dat studenten die naar het hbo of de universiteit gaan de regio verlaten en vaak niet meer terugkeren. Het is een uitdaging om ze daarna weer terug te halen om voor regionale bedrijven te werken. Daarom is het belangrijk dat we ze via projecten zoals Regio in je Rugzak al op jonge leeftijd laten zien wat deze kansrijke regio aan loopbaanmogelijkheden te bieden heeft. Anders verliezen ze de connectie met de streek en gaan ze ergens anders werken", licht hij toe.

REGIO OP DE KAART ZETTEN

"Behalve carrièremogelijkheden gaat het ook om de aantrekkingskracht van een regio", zegt Anne-Mart. "Je kunt nog zoveel banen hebben, maar medewerkers moeten zich ook in een gebied willen vestigen. Het gaat om het totaalplaatje van werkgelegenheid, opleidingsmogelijkheden, woonkwaliteit, voorzieningenniveau, bereikbaarheid enzovoorts. Maar ook om het imago van een regio en het toekomstperspectief. Wij hebben er bewust voor gekozen om in Vlodrop te blijven", verwijst ze naar de nieuwe hypermoderne campus die Vekoma Rides momenteel bouwt, met twee productiehallen, een magazijn en een hoofdkantoor. "De locatie is strategisch gekozen vanwege onder meer de geschiedenis en bijzondere band van Vekoma met het dorp en de nabijheid van onze circa 350 medewerkers", licht Anne-Mart toe. "Het is prachtig dat een multinational als jullie bewust in de regio blijft en ook een teken dat we hier stevig aan de weg timmeren", besluit Ton.

39

De Keyport-regio Midden-Limburg heeft een 10de plek als logistieke hotspot in Nederland, is goed voor 23.000 bedrijfsvestigingen en 118.000 banen (top 3 is zorg & welzijn, industrie en detailhandel). Daarmee is de Keyport-regio een belangrijke speler, ook (inter) nationaal gezien. Tel daar nog bij op dat er met de Maasplassen van 3.000 hectare het grootste aaneengesloten watersportgebied van Nederland ligt en bijvoorbeeld het Designer Outlet in Roermond jaarlijks ruim 8 miljoen bezoekers trekt.

Het verbinden van onderwijs, overheid en bedrijven doet de Keyport-regio o.a. via de 'dag van de Maakindustrie', die op zondag 23 maart 2025 plaats gaat vinden. De kans voor het grote publiek om kennis te maken met bedrijven die producten maken die de hele wereld over gaan én die interessante stage- en carrièremogelijkheden bieden.

www.dagvandemaakindustrie.nl

LIMBURG IN CIJFERS

De kracht van de Limburgse maak-industrie

74.000

werkenden in de maakindustrie

17.440

vestigingen van bedrijven in de industrie en bouwnijverheid

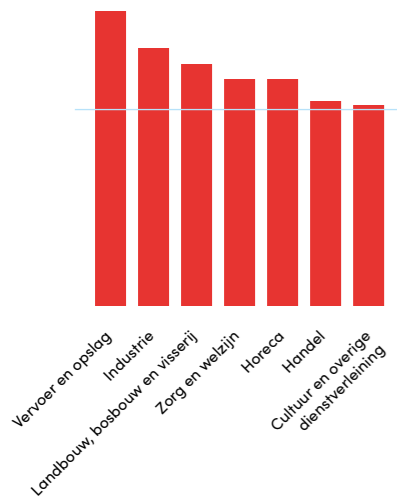
De (maak)industrie is sterk in Limburg. Met bijna 74.000 mensen die er in werken mag je ons specialist noemen binnen deze tak. Het aandeel arbeidsplaatsen in de chemische industrie is bijna 2 keer zo hoog als het Nederlands gemiddelde. Ook in de Limburgse metaalindustrie en bij de productie van voedingsmiddelen, elektrotechnische producten, meubels of machines zijn veel Limburgers aan het werk.

“Limburg kent een rijke historie die verder gaat dan enkel cultuur en tradities. Het steeds weer opnieuw innoveren, groeien en kansen zien om als regio een rol van betekenis te spelen.”

Emile Roemer

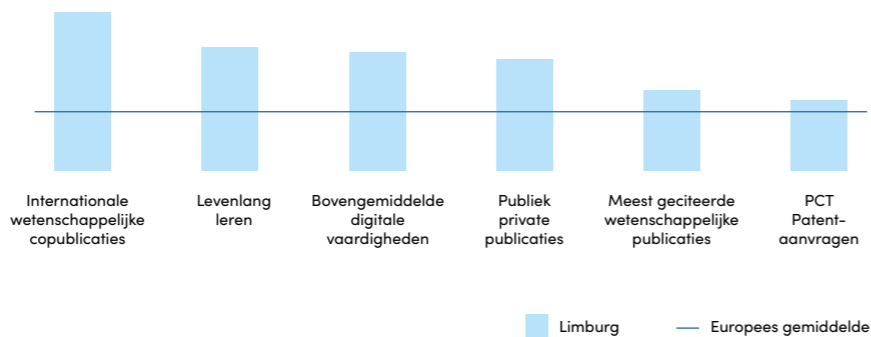
“Waar zijn we sterk in?”

Aandeel arbeidsplaatsen ten opzichte van het Nederlands gemiddelde.

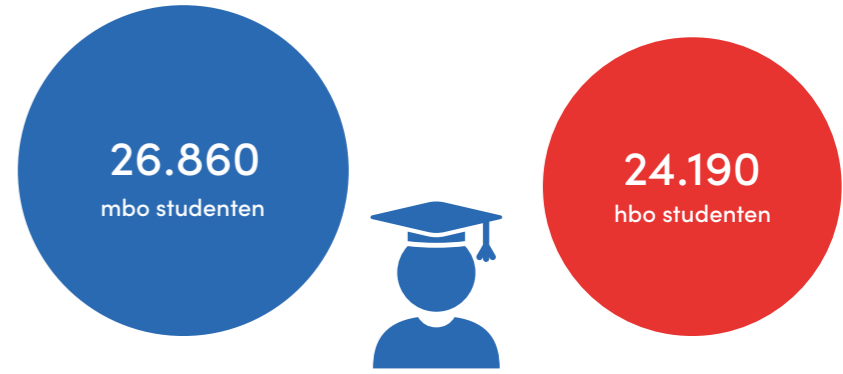
Innovatiever dan het Europees gemiddelde

Limburg innoveert. De EU bestempelde Limburg als **Innovation Leader** in 2023 vanwege bovengemiddelde publicaties, patentaanvragen en vaardigheden.

Goed onderwijs

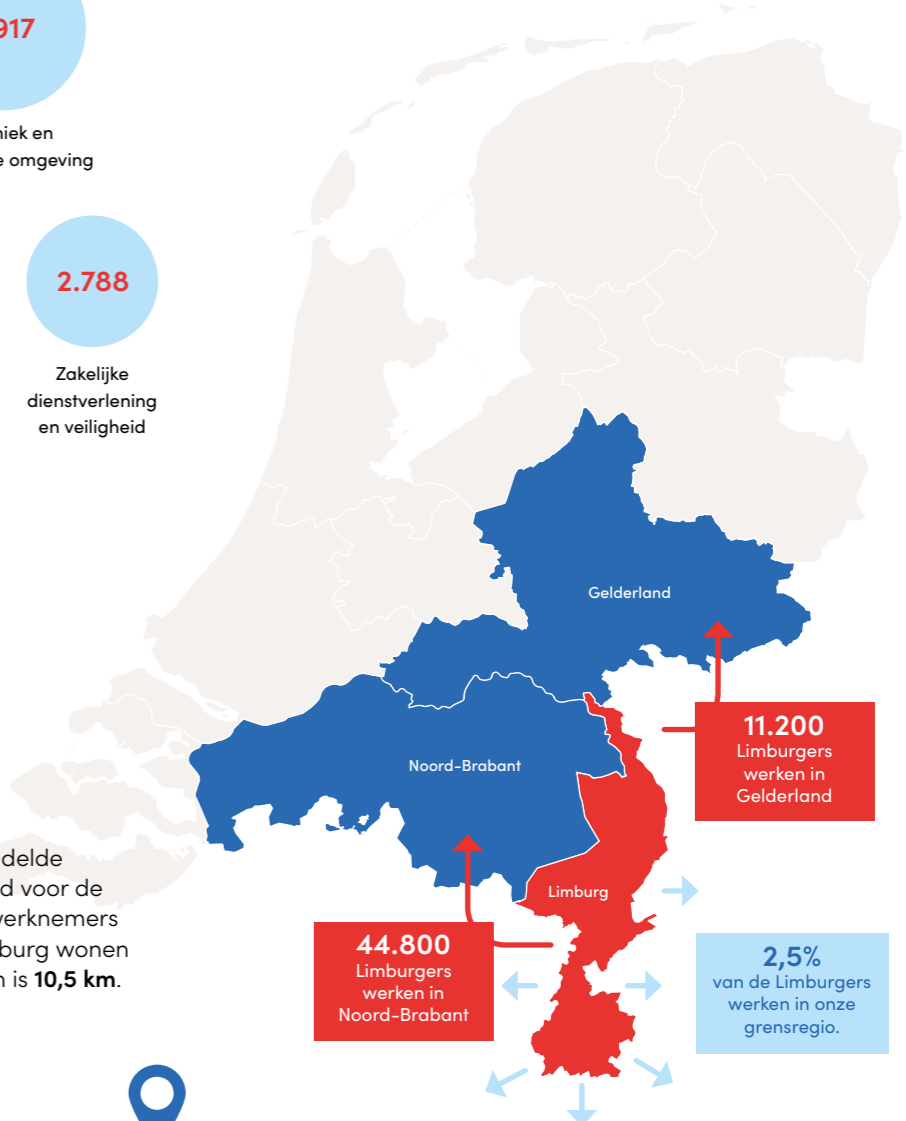
Een sterke (maak)industrie draait op goed onderwijs. Gelukkig studeren er 26.860 studenten op het mbo, 24.190 op het hbo en 17.330 op wo in Limburg. In Limburg wonen relatief veel praktisch geschoolde mensen die onmisbaar zijn voor onze innovatieve maakindustrie.

Aantal mbo-studenten naar sector woonachtig in Limburg

De gemiddelde reisafstand voor de 447.000 werknemers die in Limburg wonen en werken is 10,5 km.

weerbaarheid

43

Raymond Vlecken
en Gert Wibbelink

Werken aan een weerbare overheid

46

Alle 31 Limburgse gemeenten en het Waterschap Limburg zetten zich, net als de Provincie Limburg, in voor de Limburgse norm. Deze handreiking van het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) Limburg, dat ook ondersteunt bij de uitvoering ervan, biedt overheidsorganisaties handvatten in de aanpak van ondermijning en het versterken van hun weerbaarheid.

47

“Gemeenten hebben vaak te maken met vergelijkbare problematiek.”

Burgemeester Raymond Vlecken van de gemeente Weert en Gert Wibbelink, hoofd van RIEC Limburg, vertellen hoe de lokale en regionale weerbaarheid het afgelopen jaar is versterkt.

“We hebben net de vierde van in totaal vijf werksessies van de reeks weerbaar bestuur in Limburg achter de rug, voor burgemeesters, gemeentesecretarissen en griffiers. Bij de voorlaatste sessie was de gouverneur als portefeuillehouder Veiligheid en Bestuurlijke en ambtelijke integriteit ook aanwezig”, begint Wibbelink. “We hebben het dan over de thema’s integriteit, een veilige werkomgeving en intra- en intergemeentelijke samenwerking in relatie tot een weerbare overheid, die tegenwicht biedt aan ondermijning. Samenwerking tussen verschillende afdelingen binnen een gemeente, maar zeker ook tussen gemeenten onderling, is erg belangrijk in dit opzicht, omdat ze vaak te maken hebben met vergelijkbare problematiek”, weet hij.

GRENSOVERSTIJGENDE AANPAK GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT

In de aanpak van georganiseerde criminaliteit is internationale samenwerking voor Limburg als grensprovincie mogelijk nog belangrijker. “Voor criminelen vormen grenzen geen barrières, voor bestuurders juist wel. Dit vanwege de verschillen in wet- en regelgeving, maar ook in bestuurlijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Een Nederlandse burgemeester mag informatie vaak niet delen met partners in België en Duitsland. In 2025 willen we onder andere kijken hoe we deze juridische drempels kunnen wegnemen of in ieder geval kunnen verlagen”, zegt Wibbelink.

VEILIGHEID PUBLIEKE TAKEN

“Een van de verbeterpunten waar we werk van maken, is de veiligheid van medewerkers en bestuurders. Als de veiligheid van een ambtenaar of bestuurder in het geding is, moet je mijns inziens als overheid altijd in actie komen. Bij verwijtbaar gedrag dat niet per se strafbaar is, zou je corrigerend of disciplinair kunnen optreden. Bij strafbaar gedrag zou je zonder uitzondering moeten overgaan tot aangifte en strafvervolging”, vindt Wibbelink, die bijval krijgt van Vlecken: “Ambtenaren krijgen vaker te maken met bedreiging of intimidatie, wat de werking van het openbaar bestuur ondermijnt. Daar hebben we duidelijke protocollen voor, die we wanneer nodig natuurlijk ook in gang zetten. Het kan er zelfs toe leiden dat iemand de toegang tot het gemeentehuis wordt ontzegd. Doordat we binnen onze organisatie intensief bezig zijn met dit thema, onder meer in workshops, zie ik gelukkig dat ambtenaren eerder aan de bel trekken.”

Volgens Vlecken beseffen mensen vaak niet hoe heftig bijvoorbeeld een scheldpartij of hatelijk bericht op sociale media kan zijn. “Bestuurders en ambtenaren ondervinden daar vaak serieuze psychische klachten van. Dan heb ik het nog niet eens over de ernstigere gevallen, waarbij iemand met zijn leven bedreigd wordt of fysiek wordt aangevallen. Helaas heb ik ook weleens een medewerker in het ziekenhuis moeten bezoeken. Vanzelfsprekend begeleiden we iemand in een eventuele strafprocedure, maar we voorzien ook in een stukje nazorg bij incidenten. Ik til erg zwaar aan intimidatie en bedreiging; als iemand aan een ambtenaar komt, komt-ie aan mij”, zegt de burgemeester gedeceerd.

EEN BEETJE INTEGER BESTAAT NIET

Integriteit is een basisvoorwaarde voor de kwaliteit en geloofwaardigheid van het openbaar bestuur en kan het vertrouwen van de burger in de overheid maken of breken. “Als we het hebben over weerbaarheid en integriteit, haal ik altijd graag een uitspraak van Ien Dales aan: ‘Een beetje integer bestaat niet’”, citeert Wibbelink de oud-minister van Binnenlandse Zaken. “Het is belangrijk dat bestuurders en ambtenaren, maar ook volksvertegenwoordigers, integer zijn. We houden ons bijvoorbeeld bezig met de vraag hoe we de integriteit van gemeenteraadsleden kunnen stimuleren en borgen. Dat is soms een discussiepunt”, doelt Wibbelink op de bijzondere positie van gekozen volksvertegenwoordigers.

48

“We lopen soms tegen de grenzen van onze mogelijkheden aan.”

“Wat ik duidelijk merk, is dat we steeds alerter worden op integriteit en er ook anders mee omgaan”, zegt Vlecken over dit thema. “Vroeger werd iets kleins, wat vaak niet eens een integriteitskwestie was, meteen opgeblazen. Dan heb ik het bijvoorbeeld over een situatie waar de schijn van belangenverstrengeling omheen hangt, terwijl de persoon in kwestie zijn eigen belang in feite helemaal niet heeft laten meewegen. Tegenwoordig zitten we wat dat betreft meer in de sfeer van signaleren en bespreekbaar maken dan gelijk veroordelen. Als er gereede twijfel is, ook al is die achteraf onterecht of ongegrond, durf iemand dan ook aan te spreken op zijn of haar gedrag. Wij hebben hier gelukkig een cultuur waar mensen ook openstaan voor dat gesprek”, zegt Vlecken.

‘RAADSLEDEN BEGEVEN ZICH NAAR HOGER NIVEAU’

“Kijkend naar de kwaliteit van het openbaar bestuur, zie je ook dat onze raadsleden zich naar een hoger niveau begeven, onder andere door de cursussen en workshops die wij op dit gebied organiseren. We vliegen ook gespecialiseerde bureaus in, die thema’s als weerbaarheid en integriteit op een vaak luchtige wijze behandelen, maar in gesprekken met zowel het college als de raad zorgen voor meer diepgang. Ook het ambtelijk apparaat wordt intensief betrokken bij het thema weerbaarheid. Wat ik constateer, maar dat is in elke gemeente zo, is dat raadsleden door hun drukke agenda niet elke bijeenkomst kunnen bijwonen. In de toekomst hopen we meer raadsleden op deze informatiebijeenkomsten te mogen ontmoeten”, spreekt Vlecken zijn wens uit.

49

‘GOEDE REKENKAMER IS WAARDEVOL INSTRUMENT’

Vlecken is ook voorzitter van de landelijke projectgroep versterking lokale rekenkamers vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. “De afgelopen jaren hebben we – ikzelf en twee andere burgemeesters – zoveel mogelijk gemeenten bezocht waar de rekenkamer een extra impuls kon gebruiken. Tijdens die bezoeken heb ik raadsleden gesproken die niet wisten wat een rekenkamer voor hen kan betekenen. Een gemiste kans, want een goede rekenkamer is een waardevol instrument. Niet iedereen is inmiddels even ver, gezien hun uiteenlopende startposities, maar je ziet wel dat door de visitaties de meeste rekenkamers beter functioneren”, zegt Vlecken. “De expertise die ik in die hoedanigheid heb opgedaan, kunnen we ook hier in Weert introduceren. Al waren we al goed op weg, met een goede, onafhankelijke rekenkamer, wat natuurlijk ook ten goede komt aan de kwaliteit van het openbaar bestuur.”

LIMBURGSE NORM ALS KATALYSATOR

“Het is mooi dat we ons met zijn allen aan de Limburgse norm hebben gecommitteerd. Goed om te zien dat iedereen ermee bezig is”, vindt Vlecken. “Het is een praktisch instrument om concreet werk te maken van een weerbare overheid en tevens een katalysator om dat proces te versnellen. Als ik zie op welk niveau van weerbaarheid Weert zich bevindt op de piramide en ik kijk naar de stappen die we op elk van de thema’s hebben gezet, durf ik te beweren dat we stevig aan de weg timmeren”, doelt Vlecken op de ‘Piramide naar fitte gemeente’, die de basis vormt voor de Limburgse norm.

ACT! ZET ZODEN AAN DE DIJK

Het doel van één gezamenlijk gedragen norm is dat binnen Limburg ‘de dijken overal even hoog zijn’. “Daarbij moet je wel aantekenen dat het water in bepaalde regio’s harder tegen de dijk klotst dan in andere”, zegt Vlecken. “De sociale problematiek in bijvoorbeeld Parkstad is van een compleet andere orde dan hier. Ook in Weert zitten er natuurlijk links en rechts puisten en zweren, en door de omvang van ons buitengebied en het gebrek aan politiecapaciteit lopen we soms tegen de grenzen van onze mogelijkheden aan”, merkt hij op.

“De intergemeentelijke aanpak van ondermijnende criminaliteit is dan ook een waardevolle aanvulling op de reguliere lokale aanpak”, verwijst Vlecken naar de vijf regionale ACT!-interventieteams in Limburg. Deze teams bestaan uit handhavers en toezichthouders, die ondersteund worden door de politie, belastingdienst, het Openbaar Ministerie en andere relevante instanties. “We zien dat deze bestuurlijke aanpak van ondermijning, die zich in Noord- en Zuid-Limburg al bewezen heeft, ook hier zoden aan de dijk zet”, constateert Vlecken, die voorzitter is van het regioteam in Midden-Limburg.

‘GEMAKKELIJKER OVER GRENZEN SAMENWERKEN’

Om ondermijnende criminaliteit aan te pakken, werkt de gemeente Weert ook nauw samen België. “Ik heb mijn agenda al gevuld met afspraken met de nieuwe burgemeesters van onze grensgemeenten, om te praten over hoe we elkaar kunnen helpen, met alle belemmeringen die er zijn. Door het nieuwe Benelux-politieverdrag, het meest vergaande in Europa, kunnen we voortaan gelukkig beter en gemakkelijker over elkaars grenzen samenwerken. Het is mooi dat Frans Weekers, secretaris-generaal van de Benelux Unie, dit onderwerp hoog op de agenda heeft staan. Zelf wil ik de grensoverstijgende aanpak van georganiseerde criminaliteit in 2025 nog nadrukkelijker oppakken én prominenter in beeld brengen, zodat burgers ook zien dat we over grenzen heen kijken”, besluit Vlecken.

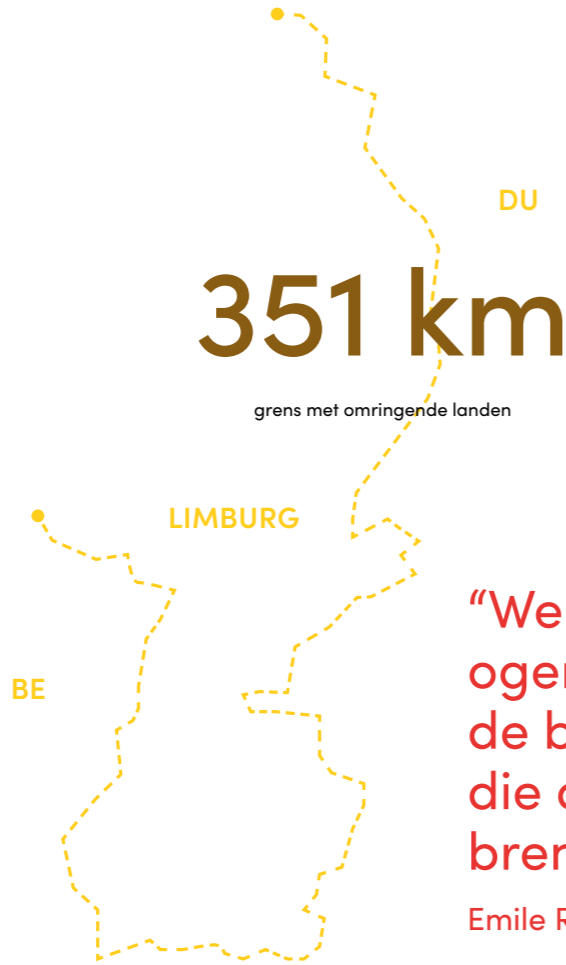
LIMBURG IN CIJFERS

Weerbaar bestuur aan de grens

In Limburg hebben we maar liefst 351 km grens met het buitenland en 'slechts' 113 km grens met de rest van Nederland. Dit brengt een aantal unieke uitdagingen met zich mee.

Zo ook in relatie tot criminaliteit. Er gebeuren in Limburg 2,2 % meer misdrijven per 10.000 inwoners dan voor Nederland als geheel.

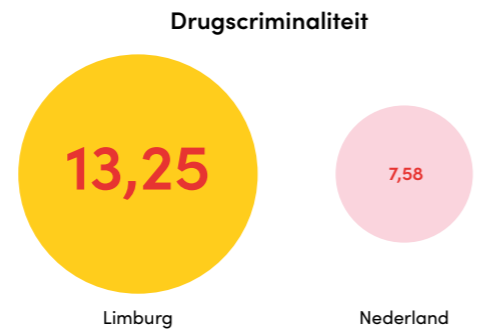
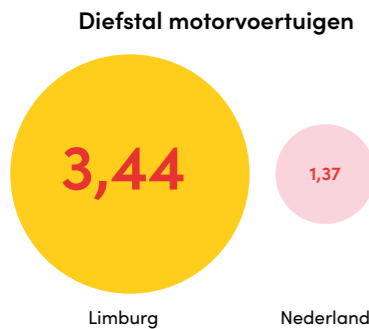
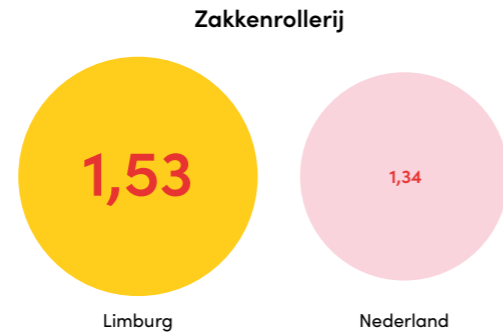
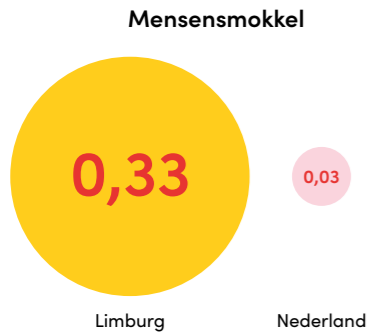
De grensligging verhoogt de kans op mensensmokkel. Dat gebeurt 11x zo veel. Ook diefstal van motorvoertuigen, zakkenrollerij en drugscriminaliteit komt vaker voor.

“We sluiten onze ogen niet voor de bedreigingen die de grens ook brengt.”

Emile Roemer

Totaal misdrijven in Limburg en in Nederland per 10.000 inwoners

EURIEC

Samenwerken is een erg belangrijk sleutelwoord in Europa. Het doel van EURIC om de bestuurlijke samenwerking tussen België, Duitsland en Nederland in de aanpak van georganiseerde criminaliteit te versterken.

323

casussen

33

expertplatforms

377

netwerkbijeenkomsten

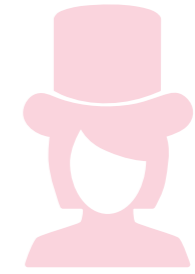
Bestuurders

Sterke bestuurders zijn onmisbaar. Het bestuur van Limburg kan leunen op de inzet van 31 burgemeesters. Met een gemiddelde ervaring van 5 jaar en 82 dagen kent Limburg een mooie mix aan ervaren en aanstormend bestuurlijk talent, van mannelijke en vrouwelijke bestuurders en van verschillende politieke kleur. Met een vrouwelijke burgemeester in 13 gemeenten, zit Limburg zelfs in de Nederlandse voorhoede. In Limburg worden vacatures voor burgemeesters gelukkig goed ingevuld. Dit is niet vanzelfsprekend, met de maatschappelijke uitdagingen waar zij mee te maken krijgen.

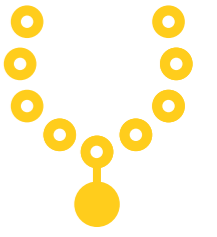
17

gemeenten vertegenwoordigd tijdens de Limburgse Kinderbestuurdersdag 2024

13

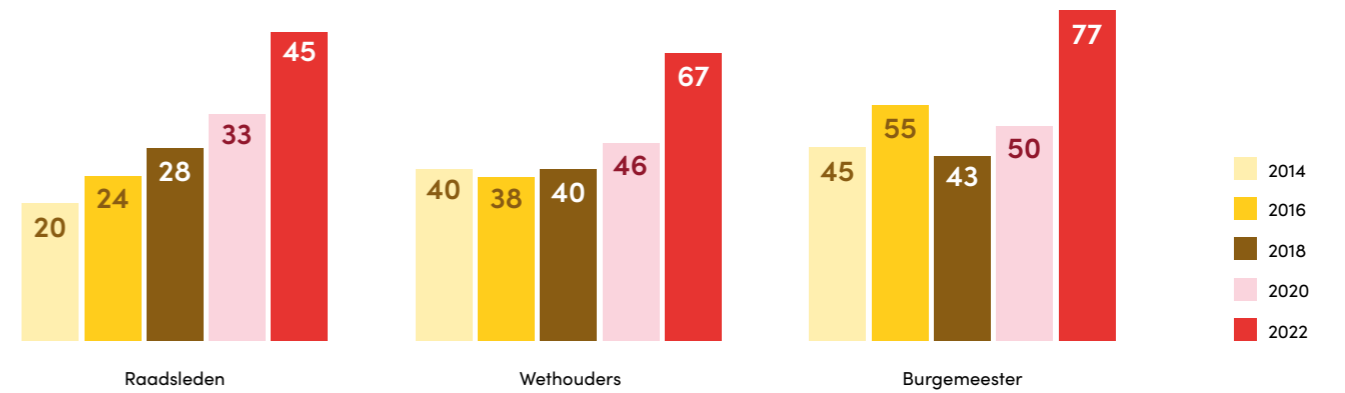
vrouwelijke burgemeesters

31

burgemeesters

Ervaring met agressie en geweld bij gemeenten in%

Hierbij krijgen vrouwelijke ambtsdragers (55%) gemiddeld vaker te maken met geweld en agressie dan hun mannelijke collega's (46%). Deze verschillen betreffen vooral verbale agressie, bedreiging en intimidatie.

verbinden

53

Emile Roemer en
Jos Lantmeeters

Samen maken we Limburg, nu en morgen

56

Een gesprek tussen Jos Lantmeeters en Emile Roemer, allebei gouverneur van Limburg, elk in hun eigen land. De twee bruggenbouwers ontmoeten elkaar op een druilerige ochtend in het mooie Terhills, een voormalige mijnsite die is getransformeerd tot natuur- en recreatiegebied, gelegen aan de rand van Nationaal Park Hoge Kempen.

57

“Onze gedeelde geschiedenis is erg belangrijk voor mij”, begint Lantmeeters. “De landsgrens is er natuurlijk, maar de Limburgse identiteit houdt niet op bij die grens. We hebben van oudsher een sterke band. Wat het voor mij extra bijzonder maakt, is de bereidheid van beide Limburgen om samen te werken. Ik denk dat ik in dat opzicht mijn collega-gouverneur Roemer zelfs vaker spreek dan dat ik mijn Belgische collega’s zie. We zijn geen burens, maar eerder broers die samen staan voor de beide Limburgen.”

**“We hebben
van oudsher een
sterke band.”**

DENKEN IN MOGELIJKHEDEN

Hoe ziet die samenwerking er dan uit in de praktijk? Roemer: “We hebben met name de laatste jaren fors geïnvesteerd in grensoverstijgende samenwerking, want dat biedt enorme kansen. Dat heeft geresulteerd in tal van gezamenlijke initiatieven op diverse vlakken. Ik noem de Einstein Telescope als sprekend voorbeeld, die aan beide zijden van de grens en ook in Noordrijn-Westfalen op grote steun kan rekenen.” Lantmeeters vult aan: “We hebben natuurlijk te maken met obstakels die de samenwerking soms in de weg staan, maar wat wij gemeen hebben, is dat we liever kijken naar wat wél kan en we gezamenlijk de grenzen van die mogelijkheden proberen op te rekken. Dit wetenschapsproject is een echte brug tussen onze provincies en brengt ons samen. Ook al is de telescoop ondergronds: het verbindt wel onze regio.”

CONTINU KNOKKEN

Zowel Belgisch- als Nederlands-Limburg bevindt zich in een uithoek van het land en beide hebben een forse buitengrens, waardoor ze veelal voor soortgelijke uitdagingen staan. “Door onze ligging aan de rand van het land lijkt het er soms op dat we ons ook aan de rand van de aandacht van de nationale regering bevinden. Dat geldt voor u wellicht nog meer dan voor ons”, kijkt Lantmeeters naar Roemer. “Het gevoel van aan de zijlijn staan leeft in ieder geval sterk onder de inwoners van Limburg en we staan als regio niet altijd even scherp in het vizier van de regering. We moeten dan ook continu blijven knokken om de belangrijke zaken die hier spelen op de landelijke agenda te zetten”, onderschrijft Roemer. “Ik word wel eens gevraagd om ‘eventjes naar Den Haag te komen’, maar als het andersom is, moet men ‘helemaal naar Limburg’. Terwijl wanneer ik een delegatie uit de hofstad mag ontvangen, men zich telkens verbaast over de mogelijkheden die we hier hebben en hoe hard we werken om de kansen die er liggen te grijpen”, illustreert Roemer. “Als ik van daaruit een bruggetje mag maken naar onze Limburgse onderwijsinstellingen en de landelijke politieke discussie om de instroom van internationale studenten te beperken, denk ik dat men voorbijgaat aan het feit dat wij een zeer internationale én vergrijzende regio zijn waar die internationalisering van het onderwijs juist broodnodig is.”

“We blijven knokken om de belangrijke zaken op de agenda te zetten.”

LIMBURGER IS VEERKRACHTIG

Lantmeeters: “Wat ik bewonderenswaardig vind, is de veerkracht van de Limburgers. Wat we ook hebben meege maakt, we krabbelen altijd weer op en vinden een manier om samen vooruit te gaan. Dat patroon zie je telkens terug in onze geschiedenis. Na het sluiten van de mijnen hebben we een behoorlijke transitie doorgemaakt. Niet alleen economisch en sociaal, maar ook cultureel en ecologisch. Voormalige mijnsites zijn omgevormd tot culturele en toeristische trekpleisters. Het prachtige natuurgebied hier om ons heen is ontstaan op voormalige mijnbouwgronden.” Hij wijst naar een van dichtbegroeide terrils, of (mijn) steenberg, die de herinnering aan de steenkoolwinning in Limburg levendig houden.

“De mijnsluiting was natuurlijk ook in onze geschiedenis een kantelpunt”, constateert Roemer. “De daaropvolgende transitie in de Oostelijke en Westelijke Mijnstreek was geen gemakkelijke opgave, maar het is gelukt, vooral door regionaal samen te werken op dit vlak. De meer recente impact van de sluiting van Ford in Genk of Nedcar in Born bijvoorbeeld: wij Limburgers gaan niet bij de pakken neerzitten. Schouder eronder, hard werken en onszelf opnieuw uitvinden. We zijn zeer flexibel, hebben ondernemersgeest en durven te innoveren. Kijk bijvoorbeeld naar wat de samenwerking tussen wetenschap, bedrijfsleven, overheid en onderwijs op onze vier Brightlands-campussen en bij het Thor Park in Genk oplevert aan innovatieve oplossingen voor de grote maatschappelijke uitdagingen waar we voor staan. Daar mogen we best trots op zijn!” vervolgt Roemer. “En bovenal: die trots mogen we als beide Limburgen ook meer uitdragen naar Brussel en Den Haag. We hebben hier grenzeloos veel mogelijkheden, wij zien die kansen en blijven ze ook elders op de agenda zetten.”

CULTURELE TRADITIES ALS BINDMIDDEL

Limburgers aan beide kanten van de grens hebben een sterke eigen identiteit en culturele tradities die hen verenigen. Roemer noemt enkele voorbeelden: “Kijk naar de Vastelaovend of het Oud Limburgs Schuttersfeest, waar vrijwel alle schutterijen uit beide Limburgen samenkomen. Of naar onze gedeelde bourgondische cultuur en streekgerechten als zuurvlees en de Limburgse vlaai, die dit jaar door de Europese Commissie erkend is als streekproduct.” “De officiële erkenning voor de Limburgse vlaai is natuurlijk prachtig en versterkt de gezamenlijke verbondenheid die we toch al voelen”, glimlacht Lantmeeters. “De taal is uiteraard ook iets dat we gemeenschappelijk hebben, maar ik moet zeggen dat wij hier met grote ogen kijken naar de status die de Limburgse taal bij u heeft”, zegt Lantmeeters over het Limburgs, dat Europees wordt erkend als regionale taal. Roemer: “We willen graag dat het Limburgs in 2030

dezelfde status krijgt die het Fries nu al heeft in ons land, als tweede officiële taal in de provincie.” Hij doelt op het voorstel van Gedeputeerde Staten, dat Provinciale Staten voor de kerstdagen hebben besproken en omarmd.

DE LIMBURGDAG IN TEKEN VAN TOERISME

Op de Limburgdag, wanneer traditiegetrouw de gedeputeerden van beide provincies elkaar ontmoeten, ging de aandacht uit naar het feit dat de beide Limburgen dit jaar 185 jaar geleden van elkaar werden gescheiden. Meer dan naar de scheiding, ging de aandacht echter uit naar toeristische samenwerking en het idee om Limburg op de kaart te zetten als één internationale bestemming. Lantmeeters: “De kracht van Limburg ligt in onze grensoverstijgende oriëntatie. We denken niet zozeer in termen van landen, maar van twee provincies die elkaar aanvullen en samen sterker staan. We zijn geen concurrenten van elkaar, we leren juist van elkaar.” Roemer vult aan: “Absoluut. Als je beide Limburgen als één regio bekijkt, zie je een complementair aanbod. Wat bij ons ontbreekt, vind je aan de andere kant van de grens en vice versa. Het zou geweldig zijn als we samen kansen bijvoorbeeld op het gebied van toerisme nog beter kunnen benutten”, vindt Roemer. “Ik sluit mij daar volledig bij aan”, vindt ook Lantmeeters. “Limburg is een sterk merk en wij zouden dat moeten uitdragen aan beide kanten van de grens. Wij zien als gouverneurs geen Grensmaas, maar juist een gemeenschappelijke Maas die ons samenbrengt.” Roemer: “Alleen op het vlak van criminaliteit en ondermijning willen we juist wél grenzen en barrières creëren. Daar werken we hard aan samen met de veiligheidspartners”.

59

POSITIEVE ENERGIE

Zo makkelijk als een toerist de grens kan oversteken, zo moeilijk kan het zijn om bestuurlijk samen te werken over de grens. “Dan merk je dat een landsgrens meer is dan een streep op een kaart en dat er allerlei drempels zijn die de samenwerking bemoeilijken”, constateert Roemer. Lantmeeters vult aan: “We hebben veelal dezelfde uitdagingen, maar het is soms moeilijk om tot gemeenschappelijk beleid te komen, onder andere doordat de lokale verkiezingen in België en Nederland niet gelijklopen.” Roemer: “De bereidheid om grensoverstijgend samen te werken is echter heel groot. Je kunt niet alle obstakels uit de weg gaan, maar de positieve energie die er is moet benut worden om de kansen die er liggen te grijpen, want we hebben elkaar nodig om vooruit te komen. Als we door blijven zetten, kan Limburg de motor zijn van veel positieve ontwikkelingen – in de regio, in het land en ook in Europa.”

“We hebben gezamenlijk een erg sterke kandidatuur.”

EUREGIO MAAS-RIJN ALS MIDDELPUNT VAN HET UNIVERSUM?

Over het grijpen van kansen gesproken: Nederland, België en Duitsland zetten momenteel gezamenlijk stappen om de Einstein Telescope in de grensregio te mogen bouwen, een geavanceerd ondergronds observatorium voor zwaarte-krachtgolven. “De komst van de Einstein Telescope zou natuurlijk een enorme impact hebben. Niet alleen op de bedrijvigheid en economie in de Euregio Maas-Rijn, maar in alle drie de landen”, zegt Lantmeeters over het project, dat de potentie heeft om een van de grootste wetenschappelijke doorbraken van de 21e eeuw te realiseren en onze kennis van het universum drastisch te vergroten. Roemer: “Het bouwen ervan alleen al zou de regionale bedrijvigheid enorm veel opleveren. Bovenal zou het de kennisinfrastructuur in de regio enorm versterken. In 2025 of ‘26 valt er een besluit over de locatie. Ik denk dat we gezamenlijk een erg sterke kandidatuur hebben. In oktober was er nog een conferentie in het Discovery Museum in Kerkrade over het project, waarop bekend werd gemaakt dat de ondergrond in het grensgebied voldoende stabiel is en mogelijkheden biedt om de telescoop te bouwen. Dat is althans de voorlopige conclusie die we mogen trekken uit de eerste resultaten van de boringen.”

**“Wij zien geen
Grensmaas,
maar juist
een Maas
die ons
samenbrengt.”**

80 JAAR VRIJHEID

Van een blik op het universum naar een duik in de geschiedenis. In 2024 werd in Limburg gestart met de nationale viering en herdenking van 80 jaar vrijheid. Roemer kijkt terug: “Op 12 september was ik samen met ons koningspaar in Mesch, het eerste bevrijde dorp in Nederland. Die dag was het precies 80 jaar geleden dat de eerste geallieerde soldaten hier de Belgisch-Nederlandse grens overstaken. Het was een gedenkwaardige dag, waarop Zijne Majesteit de Koning Willem-Alexander en Hare Majesteit Koningin Máxima en ook ikzelf met zowel ooggetuigen als veteranen hebben mogen spreken.”

Roemer vervolgt: “Het is mooi dat vrijheid al voor enkele generaties Nederlanders vanzelfsprekend is, maar we mogen haar nooit voor lief nemen. We moeten ook niet vergeten dat voor een aanzienlijk deel Limburgers de Tweede Wereldoorlog vooral betrekking heeft op Nederlands-Indië en de bezetting door de Japanners. Marijn Spruit, een jongedame uit Sittard, gebruikte het verhaal van haar overgrootouders in voormalig Nederlands-Indië voor haar toespraak op 4 mei tijdens de Nationale Dodenherdenking op de Dam.”

POLARISATIE EN INDIVIDUALISERING

“De Russisch-Oekraïense Oorlog laat zien dat een gewapend conflict in Europa nog steeds mogelijk is”, noemt Lantmeeters een van de redenen om de vrijheid te blijven herdenken en vieren. “Wat je ziet, is dat dit conflict ook in onze samenleving zorgt voor toenemende polarisatie – en dat geldt wellicht nog meer voor de huidige situatie in het Midden-Oosten”, zegt Roemer. Lantmeeters valt hem bij: “Mensen zitten steeds meer in hun eigen bubbel. We moeten voorkómen dat we een individualistische maatschappij worden waarin mensen niet meer met elkaar in contact staan. Het is belangrijk om elkaar fysiek te blijven ontmoeten en verbindingen te creëren, want zonder elkaar écht te kennen, is het lastig om respect en begrip voor elkaar te hebben.”

Het afgelopen najaar brachten beide gouverneurs ook gezamenlijk een bezoek aan museum Liberation Garden in Leopoldsburg en de Amerikaanse Begraafplaats in Margraten. Lantmeeters: “Wij delen een geschiedenis en het is van belang om deze van jezelf en elkaar te kennen. Dat geeft een bredere kijk, zeker in deze soms roerige tijden waarin vrijheid niet altijd en overal vanzelfsprekend is.”

AMBITIES

Na deze reflectie op hun samenwerking: wat willen Lantmeeters en Roemer nog samen bereiken in de tijd dat hun ambtstermijnen overlappen? Roemer: “Als ik kijk naar de samenwerking die we al hebben opgebouwd, zou het geweldig zijn als onze respectieve opvolgers die samenwerking als vanzelfsprekend beschouwen en daarop voortbouwen. Het zou mooi zijn als we een symbolische brug hebben gecreëerd.” Daar sluit Lantmeeters zich bij aan: “Ik denk dat het belangrijk is dat we een stevig fundament leggen, zodat toekomstige generaties verder kunnen bouwen op de verbindingen die wij nu tot stand brengen. Dan hebben we onze job goed gedaan, toch?” Lantmeeters kijkt naar Roemer. “Absoluut! We moeten blijven investeren in initiatieven die de regio sterker maken. Dan denk ik onder andere aan het verder versterken van de samenwerking tussen de euregionale universiteiten, maar ook het beroeps- onderwijs. Het idee voor een transnationaal onderwijsnetwerk is een geweldig voorbeeld van hoe we de regio sterk kunnen positioneren en kansen richting de toekomst gaan pakken. Er zijn al flinke stappen in de goede richting gezet, maar we moeten verder gaan en deze initiatieven versterken en uitbreiden. En de samenwerking om trinationalaal onderwijs tussen vijf universiteiten op te zetten, waarbij de student en het leren voorop staan. Ook hiermee brengen we beiden Limburen dichter bij elkaar”, besluit Roemer.

61

**“Blijven
investeren in
initiatieven
die de regio
sterker
maken.”**

2024 in beeld

62

63

2 januari 2024
Toespraak tijdens de traditionele
Nieuwjaarsreceptie in het
Gouvernement aan de Maas.

10 januari 2024
Bezoek aan het Schuttersmuseum in
Steyl, met gedeputeerde Kuntzelaers.

6 januari 2024
Uitvaart van
oud-bisschop
Harrie Smeets in
Roermond.

16 januari 2024
Kennismaking
tussen het
College van
Gedeputeerde
Staten en de
colleges van
Burgemeester
en Wethouders
met de regio
Zuid-Limburg.

22 januari 2024
Demissionair minister Robbert
Dijkgraaf en de Vlaamse minister
Jo Brouns bezoeken de ETpathfinder
in Maastricht. Dit is een testopstelling
voor de Einstein Telescope.

25 januari 2024
Opening van
het nieuwe
Kunstdepot en
Atrium van
SCHUNCK in
Heerlen.

66

22 januari 2024
Presentatie van de jaarlijkse
Vastelaovendsposter in het
Gouvernement. Kunstenaar Ramona
Nieuwenhuisen maakte de poster,
waarvan 75.000 exemplaren werden
uitgegeven.

26 januari 2024
De 48e finale van het Limburgs Vastelaovesleedjes Konkoeer. De liedjeswedstrijd vond plaats op landgoed Vaeshartelt bij Maastricht.

28 januari 2024
Op bezoek bij de Olympiade 2024 in het MECC in Maastricht. Bij dit internationale evenement komen duivenmelkers van over de hele wereld samen.

5 februari 2024
Het Knoevelemint in het Gouvernement aan de Maas. Tijdens het Knoevelemint eren we de vastelaovendskampioenen.

7 februari 2024
Diplomauitreiking van het Wijkleerbedrijf Venray, als onderdeel van een ambtsbezoek aan de gemeente Venray.

21 februari 2024
Installatie in Roermond van Saskia Borgers als nieuwe dijkgraaf van Waterschap Limburg.

23 februari 2024
Samen met scholieren bomen planten tijdens de provinciale Boomfeestdag in Nunhem.

6 maart 2024
Ontvangst van alle Limburgse kinderbuurgemeesters en kinderbesteders in de Statenzaal.

14 maart 2024
Bezoek aan de tentoonstelling 'spirit + matter = essence' tijdens het ambtsbezoek aan de gemeente Simpelveld.

23 maart 2024
Startbijeenkomst in de Jaarbeurs in Utrecht voor het lustrum 80 jaar vrijheid.

27 maart 2024
Bijeenkomst over brede welvaart in Maastricht. 131 leden van het Nationaal Netwerk Brede Welvaart kwamen samen om inzichten te delen.

73

2 april 2024
Onthulling van het eerste kunstwerk van de vrijheid, in het kader van 80 jaar vrijheid. Het kunstwerk is gemaakt door kunstenaar Daniël Heynen uit Roermond.

9 april 2024
Expositie over de Einstein Telescope
in het Europees Parlement in Brussel,
België.

17 april 2024

Werkbezoek aan het Grootseminarie Rolduc in Kerkrade.

76

29 april 2024

Herdenking in Landgraaf van de april-mei-staking. In 1943 legden mijnwerkers hun werk neer in opstand tegen de Duitse bezetter.

4 mei 2024

Dodenherdenking op de Dam in Amsterdam.

5 mei 2024

Vrijheidsmaaltijden in Roermond. Een moment om in gesprek te gaan over vrijheid en onvrijheid, in het kader van Bevrijdingsdag en 80 jaar vrijheid.

5 mei 2024

Op het podium met Angela Schijf bij de 5 mei-lezing. De lezing vond plaats in Roermond, omdat Limburg in 2024 gastprovincie was tijdens de start Nationale Viering van de Bevrijding.

26 mei 2024

Memorial Day op de Amerikaanse begraafplaats in Margraten. Margraten is de rustplaats van bijna 8.300 Amerikaanse militairen.

30 mei 2024
Koningin Máxima opent het nieuwe hoofdkantoor van dsm-firmenich in Maastricht.

31 mei 2024
Opening van een Domus van het Leger des Heils in Rijckholt. In een Domus krijgen dak- en thuisloze mensen onderdak.

1 juni 2024
Opening van twee tentoonstellingen in Horst aan de Maas. De exposities van Fransje Killaars, 'Een staat tot een' en 'Een staat tot allen', gaan over geschiedenis en kunst.

6 juni 2024
In gesprek met oorlogsveteranen bij de herdenking van D-Day in Normandië, Frankrijk. In 2024 was het precies 80 jaar geleden dat D-Day plaatsvond.

11 juni 2024
Jubiläum van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). In 2024 bestaat de organisatie 125 jaar, waarvan 50 jaar met kantoorlocatie in Heerlen.

12 juni 2024
Te gast bij de generale repetitie van Jeugddrumband Aw-gemeente Bor, ter voorbereiding op Taptoe Wessem en Taptoe Born. Jongeren uit verschillende verenigingen en dorpen die elkaar vinden in samen muziek maken.

17 juni 2024
Een gastles over burgerschap bij Gilde Opleidingen in Weert.

27 juni 2024
Aanwezig bij netwerkconferentie Spil in de Wijk in Kloosterdorp Steyl. Spil in de Wijk is een netwerk voor vrijwilligers die midden in de wijk staan en zich inzetten voor hun buurt.

27 juni 2024
Op pad met de politie in Roermond. Een boeiend werkbezoek waarin diverse veiligheidsthema's, uitdagingen en 'dagdagelijkse' incidenten voorbij kwamen.

31 juli 2024
Op bezoek bij de voedselbank in Landgraaf.

9 augustus 2024
Te gast bij het Zomerparkfeesten in Venlo. Dit meerdaagse festival kent een breed programma voor jong en oud.

15 augustus 2024
De Indië-herdenking in Heerlen. André Simon (82) ontvangt hier de gouverneurspenning. Hij zette zich jarenlang in voor de Indische en Molukse gemeenschap in Limburg.

28 augustus 2024
Reünie van alle Limburgse oud-burgemeesters, dijkgraven en gouverneurs in het Gouvernement.

86

87

29 augustus 2024
In Landgraaf op werkbezoek bij Heuschen & Schrouff: een topper in de Europese foodsector.

16 augustus 2024
Het Roerdelta-concert aan de Roerkade in Roermond.

11 september 2024
Opening van het nieuwe textiel-sorteercentrum van RD4 in Heerlen. Ze sorteren hier ingezameld textiel, dat daarna verspreid wordt naar kringloopwinkels of andere landen in Europa en Afrika.

12 september 2024

ZMK Willem-Alexander en HMK Maxima bezoeken Mesch. Hier vond de nationale start plaats van de viering van 80 jaar vrijheid. In 1944 was Mesch het eerste Nederlandse dorp dat bevrijd werd door de geallieerden.

Foto linksboven: veteraan Kenneth Thayer.

Foto rechts: veteraan Dominick Critelli.

14 september 2024

Oorlogsveteranen bij de Old Hickory-herdenking in Maastricht. De Old Hickory-divisie stak in september 1944 de Maas over om Maastricht te bevrijden.

19 september 2024

Herdenking van 80 jaar vrijheid in Thorn, dat in 1944 bevrijd werd door de Belgische Brigade Piron. Waar met de bevrijding, de oorlog eigenlijk pas echt begon, omdat het dorp ineens een frontlinie was.

19 september 2024

Opening van de tentoonstelling 'Kinderen over vrede en vrijheid' in het gouvernement. Kinderen van de basisschool in Mesch maakten tekeningen, verhalen en gedichten waarin ze hun gevoel bij vrede en vrijheid uiten.

24 september 2024

Huldiging van de winnaars van het Oud Limburgs Schuttersfeest. De winst ging dit jaar naar Schutterij St. Nicolaas uit Heythuysen.

30 september 2024
Opening van de nieuwe flat Aventurijn in Heerlen. De locatie, voorheen bekend als de Saffierflat, is opgeknapt om de leefbaarheid van bewoners te verbeteren.

2 oktober 2024
Opening van het Chemelot Safety & Skill Center. Medewerkers van Chemelot volgen hier trainingen om veilig te kunnen werken op het Chemelot-terrein.

2 oktober 2024
Kennismaking met nieuwe bisschop Ron van den Hout.

4 oktober 2024
Sporters Chantal Haenen, Noah Mbuyamba, Sam Schröder en Mitch Valize worden feestelijk ontvangen in het Gouvernement. Allemaal wonnen ze een medaille tijdens de Paralympische Spelen in Parijs. Ze ontvingen een cheque van 5.000 euro, waarmee zij verenigingen kunnen steunen die mensen helpen te gaan sporten.

8 oktober 2024
Tijdens het avondeten in gesprek met jongeren bij Tobas Jeugdhulp in Geleen.

11 oktober 2024
Ontvangst van de staatssecretaris van Defensie, Gijs Tuinman, in het Gouvernement.

13 oktober 2024
De herdenking van het bombardement op Venlo in 1944. Ter nagedachtenis van de slachtoffers werd een namenmuur onthuld op het Arsenaalplein.

18 oktober 2024
Bijzonder lage waterstand van het Papenwater. De Maasgeul die langs het Gouvernement loopt, stond bijna droog door problemen bij een stuw.

22 oktober 2024
Een gezamenlijke dag met bezoeken aan museum WOII Liberation Garden in Leopoldsburg (België) en Bezoekerscentrum Amerikaanse Begraafplaats in Margraten, samen met Jos Lantmeeters, gouverneur van Belgisch Limburg.

31 oktober 2024
Ontvangst van het eerste exemplaar van 'De nieuwe canon van Limburg' in Sittard. Historicus en erfgoed specialist Chris Dols werkte de afgelopen jaren aan deze nieuwe uitgave.

97

7 november 2024
Netwerkdag met Limburgse en Duitse BOA's in Venray. Een mooie gelegenheid voor buitengewoon opsporingsambtenaren om kennis en ervaring uit te wisselen.

8 november 2024
Op bezoek bij Jumping Indoor Maastricht.

9 november 2024
Het Regio Songfestival in Theater aan het Vrijthof in Maastricht. Emma Luca won namens Gelderland het festival. Maxime x Glyn vertegenwoordigde Limburg met het nummer 'Oceaan'.

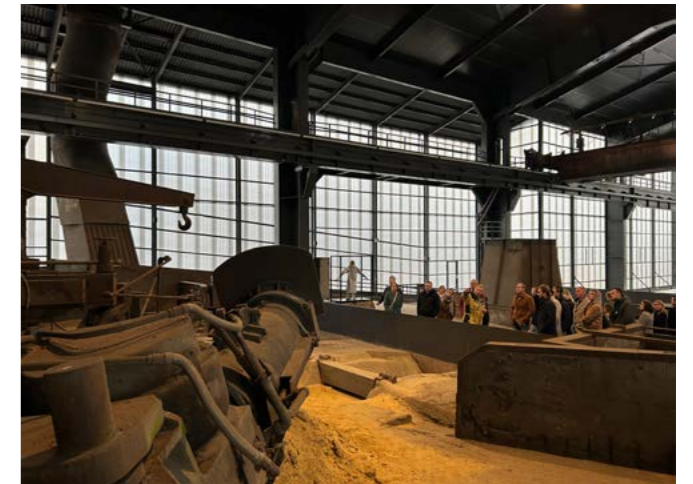

12 november 2024
Een seminar van de NAVO over internationale veiligheid.

11 november 2024
De opening van het Vastelaovendseizoen. De viering van de 11de van de 11de in Roermond.

15 november 2024
Tweedaags werkbezoek met Provinciale Staten aan Luxemburg, met aandacht voor hoogwaterveiligheid en een bezoek aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.

17 november 2024
Toespraak tijdens de Duitse herdenkingsdag Volkstrauertag. De herdenking vond plaats op de Duitse oorlogsbegraafplaats in Ysselsteyn.

19 november 2024
In Arcen voor een boekpresentatie van Stichting Achterland. Zij maakten een poëzieboek over Limburg. Als aanvulling op hun reeks 'Op zoek naar de stem van de eigen plek' is Limburg het hoofdonderwerp van hun nieuwste exemplaar.

100

19 november 2024
Herdenking van 80 jaar vrijheid in Kessel.

20 november 2024
Voorlezen aan basisschoolleerlingen,
op basisschool Mikado in Genep.

25 november 2024
Uitreiking van het predicaat
Hofleverancier aan Bessems Dranken
uit Maastricht. Het bedrijf, opgericht
op 1 juli 1924, kreeg de oorkonde bij de
viering van het 100-jarig jubileum.

23 november 2024
Aankomst van Sinterklaas bij het
Gouvernement in Maastricht.

28 november 2024
Prijsuitreiking van het Cultuurfonds
Limburg in het Gouvernement. De
Inspiratieprijs ging naar Nieuwe
Helden Next Level, de Jongerencultuur-
prijs werd gewonnen door Lena
Claessen.

1 december 2024
Opname van een podcast over 3 jaar
gouverneurschap.

2 december 2024
De installatie van de nieuwe burgemeester van de gemeente Voerendaal: Daniël Joppe.

13 december 2024
De laatste vergadering van Provinciale Staten in 2024. Een bijzondere, want het Limburgs stond centraal en daarom werd een deel van de vergadering in dialect gesproken.

7 december 2024
Aanwezig bij het jubileum galaconcert ter ere van het 150-jarig bestaan van de Koninklijke Oude Harmonie Eijsden.

15 december 2024
Kerstconcert van André Rieu in het MECC in Maastricht. Op de foto met minister Judith Uitermark (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) en de commissarissen van de Koning van de andere provincies.

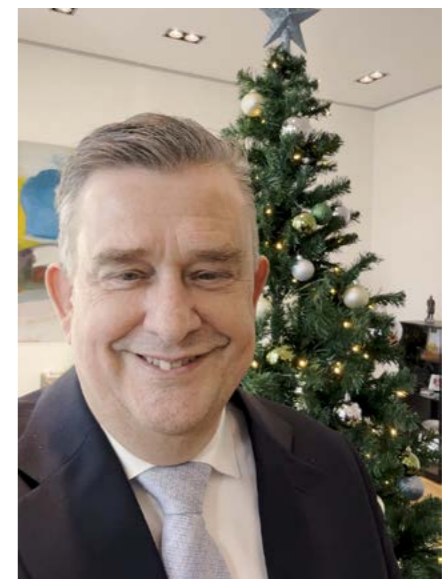
16 december 2024

Kansen voor de toekomst. Zo'n vijftig leerlingen van twee basisschoolklassen kwamen op bezoek in het Gouvernement om hun wens voor Limburg op de kansenkubus te plakken.

19 december 2024

Kerstlunch personeelsvereniging bij Provincie Limburg, waar geld opgehaald wordt voor goede doelen. In 2024 waren dat Stichting Hartekind, STOPhersentumoren en de strijd tegen DCMD (Dominante Cystoïde Macula Dystrofie).

23 december 2024

De gouverneur wenst alle Limburgers fijne feestdagen en een gezond 2025.

Enkele kijktips

Het jaar 2024 heeft vol gestaan van bijzondere verhalen, ontmoetingen en gebeurtenissen. Op deze pagina een kleine selectie van enkele video's die een indruk geven van kansen Limburg(ers) bieden... Volg Provincie Limburg op sociale media voor nog meer video's.

Het oorlogsverhaal van de vader van gouverneur Emile Roemer: "Lokale verhalen zijn harder nodig dan ooit".

108

Op deze gemoedelijke dorpsgaard in Genhout is het niet alleen 'pratsje'. Hier werken Genhoutenaren samen aan iets moois. Want dat is wat deze dorpsgaard zo bijzonder maakt, dat zijn de vrijwilligers.

Deze prachtige Limburgse murals waren er zonder Ellis en Fleur niet geweest!

109

Onze Limburgse taal. Wat betekent 'Spikkeleeriezer'?

Het vak van Roel en zijn trekpaard Gamin is uniek: slechts een paar paarden in Nederland zijn in staat om trekwerk te doen in een hellingbos. Met de inzet van paardenkracht wordt het bos natuurvriendelijk beheerd.

Wat is de Einstein Telescope precies? Noah van tien jaar legt het heel eenvoudig uit.

Nieuwjaarsboodschap 2025. Een kubus heeft meer zijdes, het leven kent ook verschillende perspectieven en kansen.

Kansen voor wegenbouw.
Provincie Limburg renoveert de N270 in
de omgeving van Venray. Zo verbeteren
we de veiligheid en doorstroming.

2024,
alle
gegevens
op een
rij

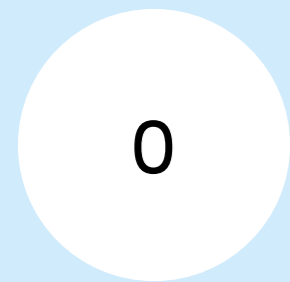
Statenleden

Vertegenwoordigde politieke partijen

PS-vergaderingen

Digitale stemvergadering

Statenvoorstellen

Aangenomen Statenvoorstellen

Burgers aan het woord tijdens een vergadering

Burgers aan het woord tijdens een commissievergadering

Totaal aan ingekomen stukken

Extern ingekomen stukken

Uitnodigingen

Provinciale Staten in cijfers

114

Schriftelijke vragen

Ingediende moties

Aangenomen moties

Amendementen

Aangenomen amendementen

115

Provinciale Staten in contact met burgers

FEITENOVERZICHT PROVINCIALE STATEN

Provinciale Staten publiceren jaarlijks een feitenoverzicht met een terugblik op activiteiten en bijzonderheden. Scan de QR code om deze te bekijken.

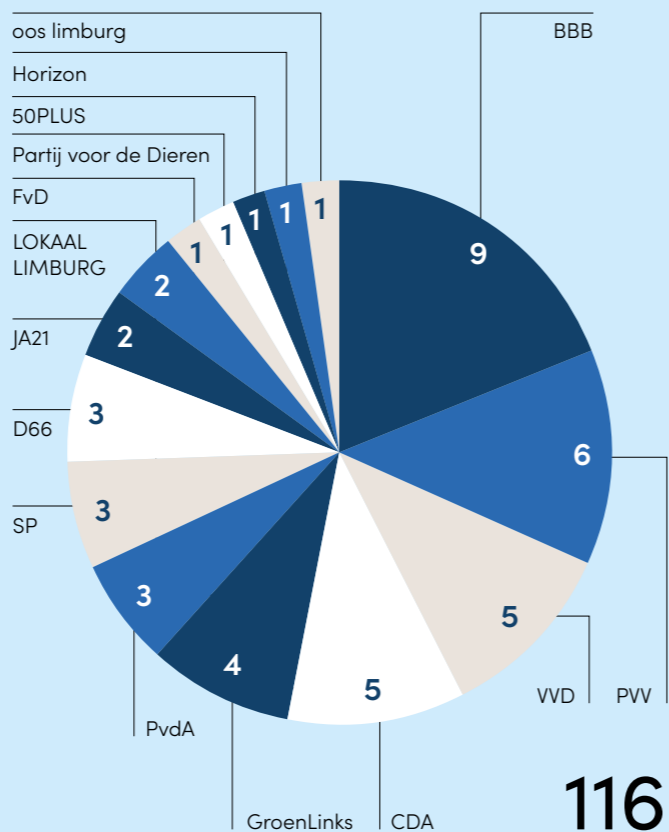

Provinciale Staten (PS) vertegenwoordigen de Limburgers. Zij zijn het algemeen bestuur van onze provincie. Daarom worden Provinciale Staten ook wel 'het Limburgs Parlement' genoemd. Statenleden zijn geen beroepsvolksvertegenwoordigers zoals de leden van de Tweede Kamer. Ze doen hun politieke werk meestal in combinatie met een baan.

Provinciale Staten bepalen in hoofdlijnen het beleid (kaderstellende taak) en toetsen Gedeputeerde Staten op de uitvoering daarvan (controlerende taak). Het aantal inwoners van de provincie bepaalt het aantal Statenleden. Emile Roemer is als gouverneur voorzitter van Provinciale Staten.

Het Presidium is het dagelijks bestuur van Provinciale Staten. Het bestaat per 31 december 2024 uit 13 fractievoorzitters. De voorzitters van fracties die zijn ontstaan door afsplitsing (Horizon en oos limburg) zijn geen lid van het Presidium. Gouverneur Roemer is voorzitter van het Presidium, dat in 2024 xxx keer vergaderde.

De 47 Statenleden waren eind 2024 verdeeld over 15 fracties, met per partij het aantal zetels

Provinciale Staten

De leden van Provinciale Staten op 1 november 2024

Het jaar 2024 stond in het teken van de uitwerking van het coalitieakkoord in de 8 provinciale beleidskaders. Daarmee is er een grote stap gezet om het beleid samenhangend en inzichtelijk te presenteren, met een duidelijke koers en financiële paragraaf. Met deze stap gaan we van 39 beleidskaders en uitvoeringsprogramma's in de vorige periode (2019-2023) naar 8 hoofdkaders:

- Perspectief voor het landelijk gebied
- Samen leven & bestaanszekerheid
- Werken aan een toekomstbestendige economie
- Nieuwe energie en een schoon leefmilieu
- Leefbare steden & dorpen
- Cultuur en erfgoed voor iedereen
- Een bereikbaar en toegankelijk Limburg
- Provincie midden in de samenleving

Daarnaast is een grote stap gezet om de provinciale activiteiten te koppelen aan de grote maatschappelijke opgaven, de politiek-bestuurlijke doelen voor 2027 en de concrete resultaten. Alle beleidskaders zijn voorzien van een 'doelenboom', die de opgave, doelen, resultaten en activiteiten overzichtelijk samenvat. Deze doelen en indicatoren zijn ook opgenomen in de provinciale plannings- en controlcyclus (Voorjaarsnota 2024, Najaarsnota 2024 en Begroting 2025) en worden de komende jaren verder doorontwikkeld.

117

Gedeputeerde Staten

Ook zetten Gedeputeerde Staten stappen op weg naar een lerende organisatie die databedreven is en oog houdt voor de gewenste maatschappelijke impact en betekenis voor de Limburger.

De besluitvorming over de beleidskaders vond plaats in zeer interactieve samenspraak met Provinciale Staten. Er zijn diverse infosessies, werkbezoeken en verkennende besprekingen georganiseerd, wat uiteindelijk tot besluitvorming heeft geleid in april en mei 2024. De kaders bieden niet alleen Provinciale Staten, maar ook de partners in de Limburgse samenleving snel duidelijkheid en overzicht in de hoofdprioriteiten van het beleid voor de komende jaren.

2024 was ook het jaar dat het nieuwe kabinet is aangetreden. Vanuit Limburg hebben Gedeputeerde Staten gereageerd op het op 16 mei gepresenteerde hoofdlijnenakkoord van politieke partijen en op het op 13 september gepresenteerde regeerprogramma. Het college van Gedeputeerde Staten heeft met interesse kennisgenomen van het regeerprogramma van het kabinet-Schoof. De voorgenomen plannen van de regering bevatten aanknopingspunten om in Limburg stappen te kunnen maken met de grote thema's in de beleidskaders.

Het college van Gedeputeerde Staten (GS) is het dagelijks bestuur van de Provincie Limburg. GS zijn verantwoordelijk voor de dagelijkse uitvoering van het provinciale beleid. PS bepalen de hoofdlijnen van dit beleid. Zij controleren ook of GS dit beleid goed uitvoeren.

GS hebben ook eigen taken, waaronder bevoegdheden die PS aan hen hebben overgedragen. GS voeren verder rijksregelingen uit. Dit omvat het verlenen van vergunningen en subsidies, het toezicht houden op gemeentelijke financiën en het beheren van provinciale eigendommen. Elke gedeputeerde heeft ook een eigen takenpakket, maar beslissingen nemen GS samen. Zij zijn ook samen verantwoordelijk voor hun taken.

ACTIEVE OPENBAARMAKING

Vanaf 14 mei 2024 maken we vanuit transparantie de GS-nota's actief openbaar die toebehoren aan de openbare voorstellen. Dat heeft geleid tot de openbaarmaking van **364** GS-nota's, verdeeld over **28** vergaderingen!

Deze zijn te vinden op: <https://limburggs.bestuurlijkeinformatie.nl>

Installatie burgemeester Inge van Dijk als burgemeester van gemeente Mook en Middelaar (boven) en herbenoeming van Antoin Scholten voor een tweede termijn als burgemeester van gemeente Venlo.

De provincie heeft 31 gemeenten, die elk een onderdeel zijn van onze Limburgse samenleving. Ook in 2024 heeft de gouverneur niet alleen bestuurders, maar ook inwoners van deze gemeenten mogen ontmoeten en is ervoor gekozen om vooral naar buiten te gaan en in gesprek te gaan met de Limburgse samenleving.

Het startje van de ambtsbezoeken in 2022-2024

- 24-1 gemeente Maastricht
- 07-2 gemeente Venray
- 22-2 gemeente Eijsden-Margraten
- 14-3 gemeente Simpelveld

BENOEMINGEN BURGEMEESTERS

- 02-4 Michael Rauner, gemeente Bergen
- 04-6 Inge van Dijk, gemeente Mook en Middelaar
- 01-10 Bob Vostermans, gemeente Peel en Maas
- 02-12 Daniël Joppe, gemeente Voerendaal

HERBENOEMINGEN BURGEMEESTERS

- 30-3 Jos Hessels, gemeente Echt-Susteren
- 12-11 Antoin Scholten, gemeente Venlo

Burgemeesterszaken

118

BURGEMEESTERSZAKEN, WAT ZIJN DAT?

De gouverneur ziet toe op een ordelijk verloop van de (her)benoemingsprocedure van burgemeesters. Daarvoor werkt hij samen met de gemeenteraden. De gouverneur adviseert de gemeenteraad bij het opstellen van een profielschets van een nieuw te kiezen burgemeester, voert sollicitatiegesprekken met kandidaten en adviseert de vertrouwenscommissie van de gemeenteraad wie volgens hem het meest geschikt zijn.

Ook bij een herbenoemingsprocedure adviseert de gouverneur de raad. Als de raad gekozen heeft, zorgt de hij ervoor dat de stukken – onder begeleiding van de door hem geschreven rapportage – bij de minister van Binnenlandse Zaken terechtkomen. De minister en Koning ondertekenen dan het Koninklijk Besluit. Tot slot beëdigt de gouverneur de nieuwe burgemeester in een openbare raadsvergadering. De beëdiging vormt het einde van zowel de benoemings- als herbenoemingsprocedures.

WAARNEMINGEN

- 16-9 Chantal Nijkerken-de Haan, gemeente Beesel

VERTREKKENDE BURGEMEESTERS

- 21-3 Manon Pelzer, Bergen
- 30-5 Willem Gradisen, Mook en Middelaar
- 20-9 Bob Vostermans, Beesel
- 27-9 Wilma Delissen-van Tongerlo, Peel en Maas
- 1-12 Wil Houben, Voerendaal

BURGEMEESTER WORDEN?

Een overzicht van alle vacatures en inspirerende verhalen van burgemeesters zijn terug te vinden op het platform voor burgemeesters via deze QR-code.

LIMBURGSE KINDERBESTUURDERSDAG

Op woensdagmiddag 6 maart waren meer dan 100 Limburgse kinderbesteders en -volksvertegenwoordigers aanwezig in het Gouvernement aan de Maas. Daar werden zij ontvangen door gouverneur Roemer en gedeputeerde Demollin-Schneiders, en uitgenodigd om met de provincie in gesprek te gaan over het thema vrijheid.

Gouverneur Roemer: "Dit is een mooie manier om vrijheid met elkaar in stand te houden, te bevorderen en aan de volgende generatie over te dragen."

Participeren

Meedoen is heel erg belangrijk. Het is een kernwoord voor gemeenten en ook voor ons als Provincie Limburg. Door het aanstellen van kinderbesteders in de vorm van een kinderbestede, -college of -raad, proberen Provincie en gemeenten ideeën en wensen van kinderen te betrekken in beleids- en besluitvorming en jonge (Lim)burgers in staat te stellen hun stem te laten horen en actief deel te nemen.

Gouverneur Roemer: "Het is belangrijk om in de volle breedte te kijken naar onderwerpen die spelen in de samenleving, waarbij het essentieel is dat we ook de stem van onze jeugd meenemen. Keuzes die we nu maken bepalen namelijk ook hun kansen in de toekomst. In de democratie van Limburg heeft iedereen een stem. Jong en oud. Want iedere Limburger telt."

Jong én oud doen mee

De kinderbesteders namen ook talloze 'grote' bestuursders en hun ouders mee. Kinderbestuursders hebben nu eenmaal altijd een chauffeur. Zo werden ze onder andere begeleid door 'echte' burgemeesters, wethouders, raadsleden en basisschooldirecteuren. Terwijl de jeugd actief ideeën over vrijheid met elkaar deelde, spraken de volwassenen met elkaar over kinderpacticipatie binnen hun gemeente en hoe zij dit aanpakken.

119

WATERSCHAP LIMBURG

De minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft opdracht verleend om de procedure op te (laten) starten om een voorzitter van het Waterschap Limburg te benoemen. Sinds 14 juni 2023 werd deze functie waargenomen door Lambert Verheijen.

Op 21 februari 2024 is Saskia Borgers geïnstalleerd als dijkgraaf van Waterschap Limburg. Dat gebeurde tijdens een bijzondere vergadering van het algemeen bestuur in het waterschapshuis in Roermond.

Op het terrein van openbare orde zijn er dit jaar samen met partners stappen gezet om de veiligheid te vergroten en samenwerkingen tussen hulpverlening te versterken. Er zijn bijeenkomsten en workshops georganiseerd over belangrijke (grensoverstijgende) thema's zoals rampenbestrijding. Ook is er werk gemaakt van het tegengaan van georganiseerde misdaad in onze provincie.

- “Vanuit de lucht kun je zien dat grenzen lijnen zijn die door de mens zijn getrokken, maar bij een incident of crisis blijken ze ineens ook echt te bestaan.” Met deze woorden verwelkomde de gouverneur op 20 maart de ketenpartners in het Gouvernement bij hun jaarlijkse netwerkbijsameling Grensoverstijgende samenwerking crisisbeheersing en rampenbestrijding.
- Veiligheid, een van de kernwaarden in de ambitie van Chemelot, kreeg op 2 oktober handen en voeten met de opening van het Safety & Skill Center. Het veiligheidscentrum is opgezet om de vereiste kennis en specifieke vaardigheden rondom veilig werken in de praktijk te toetsen. Het combineert de praktische toetsing met de nieuwste online en virtual-realitytrainingen. Er is aandacht voor veiligheidsgedrag, reguliere veiligheidskennis (de Life Saving Rules) en de training en toetsing van skills.

- Het samenwerkingsverband ERMWIC (Euregio Rijn-Maas-Waal Incidentbestrijding en Crisisbeheersing) mocht dit jaar op 18 oktober één kaarsje uitblazen. Binnen ERMWIC werken de Veiligheidsregio Limburg-Noord, Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden, Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland, Bezirksregierung Düsseldorf, Kreis Viersen en Kreis Kleve samen.
- Op 22 november vierde het EMRIC (Euregio Maas-Rijn Incidentbestrijding en Crisisbeheersing) haar 10-jarig jubileum. Er is tijdens de bijeenkomst gesproken over mooie voorbeelden van internationale samenwerking, waarbij wederzijds hulp wordt geboden bij crisisbeheersing en rampenbestrijding.
- Via de Euregio Rijn Maas Noord ondersteunen we inhoudelijk en financieel het internationale project ‘Natuurbrandmanagement’. Daarmee stimuleren we grensoverstijgende samenwerking voor aanpak natuurbranden. Dit Interreg-project richt zich op het versterken en doorontwikkelen van de internationale samenwerking, aan de hand van natuurbrandmanagementplannen, het vergroten van inzicht in beschikbare maatregelen en instrumenten voor brandweer en terreinbeheerders, het doorontwikkelen van natte stoplijnen in natuurgebieden en gerichte communicatie met burgers en partners over natuurbrandrisico's en preventie, aan beide kanten van de grens. Ook omvat dit driejarig project kennisdeling en gezamenlijke opleidingen, oefeningen en het ontwikkelen van een gemeenschappelijk begrippenkader.
- In 2024 is in gezamenlijkheid met de (veiligheids)partners uit de hele strafrechtketen een ambitieuze integrale versterkingsagenda grensoverstijgende criminaliteit opgezet. Hiermee gaan we de strijd aan tegen ondermijnende en grensoverstijgende criminaliteit en laten we zien dat Limburg als grensregio niet alleen een voorbeeld is voor de rest van Nederland maar van de hele Europese Unie.

Openbare orde

120

WAT ZIJN RIJKSTAKEN PRECIES?

Onder rijkstaken vallen onder meer de volgende werkzaamheden: afleggen van bezoeken aan de Limburgse gemeenten, adviseren bij (her)benoemingen en ontslag van burgemeesters, adviseren en bemiddelen bij verstoorde bestuurlijke verhoudingen binnen een gemeente, toezien op de bestuurlijke samenwerking in de crisisbeheersing, toezien op een correcte afhandeling van klachten, begeleiden van de leden van het Koninklijk Huis bij werkbezoeken aan de provincie, adviseren van het Kapittel over Koninklijke onderscheidingen, adviseren van de Koning over prediëaten en Koninklijke erepenningen.

De taken van de gouverneur zijn omschreven in de Provinciewet en de Ambtsinstructie commissaris van de Koning.

De asielopgave is een onderwerp dat zowel bestuurlijk als maatschappelijk en in de media veel aandacht krijgt en verdient. De asielopvang liep in 2024 wederom vast. Er is een grotere vraag naar opvang voor ontheemden uit Oekraïne en door de problemen op de woningmarkt kunnen we statushouders niet altijd passende woonruimte aanbieden. Ook kwam er een nieuw kabinet, met een eigen koers ten aanzien van deze opgave.

Op 1 februari dit jaar is de spreidingswet ingegaan. Daarbij werd meteen duidelijk dat op 1 juli 2025 de Limburgse gemeenten 5.662 asielopvangplekken beschikbaar moeten hebben. Een grote opgave, die onder coördinatie van de Limburgse Regietafel gerealiseerd moet worden. Maar ook een concrete opgave, die opgepakt moet worden naast de bestaande taak van gemeenten om statushouders te huisvesten. Als gouverneur ben ik me er dan ook terdege van bewust dat de druk op de 31 gemeenten, het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) en ook op de 'schil' rondom opvang van ontheemden onverminderd groot was, is en blijft.

Vanuit zijn rijkstaken is de gouverneur voorzitter van de Limburgse Regietafel en bevordert hij de samenwerking tussen alle betrokken overheden en partners. Het programmateam Asielopgave helpt waar mogelijk de gemeenten en betrokken partners om knelpunten en problemen in de realisatie van de diverse taakstellingen zo snel mogelijk op te lossen.

121

In 2024 heeft de Provincie Limburg de nodige acties ondernomen en zijn de volgende resultaten geboekt:

- De spreidingswet schreef voor dat er vóór 1 november 2024 een verslag van het overleg tussen GS, de colleges van burgemeester en wethouders en het COA moest worden ingediend bij de minister van Asiel en Migratie. Dit verslag vormde de basis voor het besluit van de minister over de verdeling van de asielopgave onder de verschillende gemeenten.
- Gedurende het hele jaar hebben bestuurlijke overleggen (Limburgse Regietafel) plaatsgevonden. Aan deze overleggen werd deelgenomen door de bestuurlijke vertegenwoordigers van de Limburgse regio's (Noord, Midden en Zuid), het COA, GS en het ministerie van Asiel en Migratie.
- Op verschillende momenten in het jaar is er vanuit Limburg ook schriftelijke en mondelinge terugkoppeling gegeven aan betrokken ministeries, gemeenten en het COA over de stand van zaken

Asielopgave

Het is gebruikelijk dat de gouverneur – eventueel samen met de kamerheer van de Koning – leden van het Koninklijk Huis ontvangt bij evenementen en tijdens staats- of streekbezoeken. Dit jaar waren dat:

11-5-2024

Prinses Beatrix bezoekt de molen Eendracht Maakt Macht, die 125 jaar bestaat. Het jubileum wordt gevierd tijdens het Molenweekend.

30-5-2024

HMK Máxima opent het nieuwe hoofdkantoor van dsm-firmenich in Maastricht. In 2023 fuseerde het Nederlandse DSM met het Zwitserse Firmenich. Het nieuwe bedrijf is actief op het gebied van gezondheid, voeding, persoonlijke verzorging en parfumerie.

12-9-2024

ZMK Willem-Alexander en Koningin Máxima wonen in Mesch de nationale start bij van de viering van 80 jaar vrijheid. Op deze dag staat de start van de bevrijding van Limburg en het zuiden van Nederland centraal. In 2024 en 2025 vieren en herdenken we dat Nederland 80 jaar geleden werd bevrijd en dat we sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog in vrijheid leven.

Bezoek Koninklijk Huis

122

In Nederland is democratie een groot goed. Waarden als gelijkheid voor de wet, vrijheid, respect, gerechtigheid en tolerantie zijn de basis van onze democratie. Deze waarden worden regelmatig op de proef gesteld. Anno 2024 zijn er tal van conflicten en spanningen. Die spelen weliswaar elders in de wereld, maar hebben ook effect in onze samenleving en zorgen voor polarisatie en discussies. Dit alles doet ons opnieuw beseffen dat oorlog in Europa nog steeds mogelijk is en dat we onze vrijheid zomaar kunnen verliezen.

Als hoeder van het Limburgse gedachtegoed 'herdenken en vieren' vervult de gouverneur een verbindende, protocolaire en vertegenwoordigende rol tussen provinciale en landelijke initiatieven en organisaties. Elk jaar staan we hierbij stil, maar in 2024 hebben we hier extra aandacht aangegeven vanwege de viering van 80 jaar vrijheid. We zien het als onze opgave om de (voor)waarden van vrijheid van generatie op generatie over te dragen en door te geven. We stimuleren vernieuwende manieren van herdenken en vieren, en staan respectvol stil bij gewortelde tradities. De Provincie Limburg was in dit bijzondere jaar aanwezig bij de volgende herdenkingen / activiteiten:

123

Eren en gedenken

13-03-2024

Vrijheidslunch 80 jaar vrijheid (als gast provincie)

23-03-2024

Kick-off 80 jaar vrijheid Nationaal Comité 4-5 mei in Utrecht

24-03-2024

Boekpresentatie van 'Wat voorafgaat wordt vervolgd' in Maastricht

02-04-2024

Onthulling kunstwerk Godin van de Limburgse Vrijheid in Maastricht

14-04-2024

Herdenking Slag om de Mookerheide

19-04-2024

Limburgdag in Hasselt (B)

29-04-2024

Herdenking april mei stakingen 1943 in Landgraaf

04-05-2024

- Limburgs herdenkingsmonument Koningsplein in Maastricht
- Herdenking monument Regiment en Bataljon Limburgse Jagers in Oirschot
- Limburgs herdenkingsmoment in Maastricht
- Herdenking provinciale verzetsmonument
- Nationale Dodenherdenking op de Dam in Amsterdam
- Bevrijdingsvuurceremonie in Wageningen

05-05-2024

- Bevrijdingsfestival Roermond
- Nationale Viering 5 mei in Roermond
- 5-mei Vrijheidsconcert in Amsterdam

16-05-2024

Provinciale herdenking 80 jaar razzia tegen Sinti en Roma in Beek

26-05-2024

Memorial Day op Amerikaanse begraafplaats in Margraten

06-06-2024

Herdenking D-Day in Normandië in Frankrijk

15-06-2024

Limburgse Veteranendag Herdenkingspark in Roermond

15-08-2024

Herdenking Indië-monument in Heerlen

01-09-2024

Herdenking Kapel van de Weerstand in Rotem

07-09-2024

Herdenking Nationaal Indië Monument en onthulling namen monument

08-09-2024

Herdenking Belgisch monument in Heer

12-09-2024

- Bevrijding Mesch, start Nationale viering 80 jaar vrijheid met Koninklijk bezoek
- Liberation concert Amerikaanse begraafplaats Margraten

13-09-2024

Opening herdenking en viering 80 jaar vrijheid te Vlagheide, Noord-Brabant

14-09-2024

Herdenking Bevrijding van Maastricht bij Old Hickory monument

19-09-2024

Herdenking 80 jaar Bevrijding van Thorn

21-09-2024

Herdenking en onthulling Haven Born Grevenbicht Veteranendag Brunssum

22-09-2024

Veteranendag Landgraaf

06-10-2024

80 jaar bevrijding Rimborg

13-10-2024

Onthulling Namenmonument Venlo

80 jaar bevrijding van de stad Aken

09-11-2024

Herdenking Britse begraafplaats in Nederweert

10-11-2024

Remembrance day (klaproosdag) in Sittard

14-11-2024

Internationale herdenkingsplechtigheid bij het Monument van verdraagzaamheid in Haelen

16-11-2024

Herdenking mariniersmonument in Sittard

17-11-2024

Volkstrauertag in Ysselsteyn

19-11-2024

Bevrijding Kessel-Eik 80 jaar

29-11-2024

Herdenking Samuel Esmeijer bij het Keienmonument in Apeldoorn

24-12-2024

Kerstviering de Shark 1944 in Maastricht

30-12-2024

Herdenking 80 jarig lustrum Lüsekamp in Roermond

5 MEI 2024

Dit jaar was Limburg de gastprovincie voor de Nationale Viering van de Bevrijding. In Roermond beleefden we een prachtige dag voor jong en oud, waarbij we onze vrijheid samen hebben gevierd. De viering was een mooie aanloop naar het lustrumjaar 80 jaar vrijheid, dat later in het jaar begon in Mesch.

*Ze zeggen wel 's:
echte vrijheid,
dat is
dat je niet hoeft na te denken
over vrijheid.*

Dat vrijheid is als de lucht om ons heen.

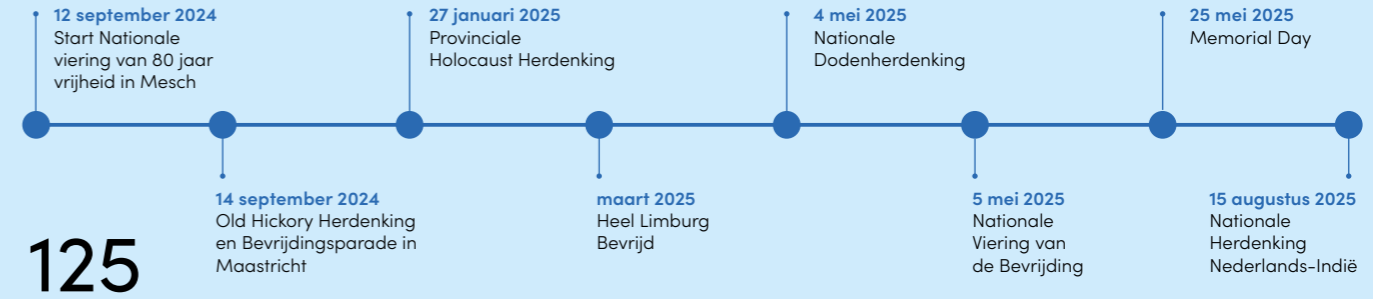
*Maar weet je? Ik denk:
de grootste bedreiging voor vrijheid,
is juist dat je er nooit aan denkt.*

* citaat uit theaterstuk tijdens de Nationale Viering op 5 mei in Roermond

HERDENKINGSJAAR LIMBURG 80 JAAR VRIJHEID

Van 12 september 2024 tot en met 15 augustus 2025 vieren we in Limburg 80 jaar vrijheid. Vrijheid deel je met elkaar, van generatie op generatie en over grenzen heen. Als provincie vinden we dat erg belangrijk, want onze vrijheid moet gewaarborgd blijven. Van de start van de bevrijding van Nederland op 12 september 2024 in Mesch tot de herdenking van de bevrijding van Nederlands-Indië in augustus 2025: we vieren door heel Limburg onze 80 jaar vrijheid!

345

Koninklijke onderscheidingen (lintjes)

2

Predicaat hofleverancier

4

Koninklijke erepenning

2

Gouverneurspenning

Koninklijke predicaten en onderscheidingen

126

2

Provinciale erepenning

3

Limburger van verdienste

1

Ere-ambassadeur van de Provincie Limburg

Ook in 2024 zijn aan honderden verdienstelijke inwoners van Limburg de versierselen uitgereikt die horen bij een Koninklijke onderscheiding. Deze Limburgers zetten zich al sinds jaar en dag in voor onder meer sport-, muziek- en heemkundeverenigingen, schutterijen, parochies, stichtingen of als mantelzorgers. Daarmee hebben zij een belangrijke rol in de Limburgse samenleving. Op deze manier krijgen zij waardering voor hun jarenlange inzet.

PREDICAAT HOFLEVERANCIER

Slagerij Jean Custers in Nuth wordt Hofleverancier

Ter gelegenheid van de viering van het 100-jarig bestaan van slagerij Jean Custers werd het bedrijf in Nuth Hofleverancier. Het Koninklijk wapen met de toevoeging 'Bij Koninklijke Beschikking Hofleverancier' en de oorkonde die hoort bij dit predicaat prijken in de slagerij van de trotse ondernemers. De slagerij werd in 1924 opgericht door het echtpaar Peter en Fien Custers-Mevis. Vanaf 1960 is het bedrijf voortgezet door Bep en Agnes Custers-Misere, de ouders van de huidige eigenaar. Zoon Jean Custers begon in 1982 met de opleiding tot slager aan de vakschool in Heerlen. Na het behalen van zijn diploma in 1987 ging hij volledig in dienst bij zijn ouders. Sinds 1989 heeft hij, na het overlijden van zijn vader, de verantwoordelijkheid voor het dagelijkse reilen en zeilen van de slagerij. Inmiddels exploiteert hij samen met zijn echtgenote al 35 jaar met veel plezier en toewijding de slagerij.

127

Gouverneur Roemer: "Veel generaties in Nuth en omstreken genieten tot op de dag van vandaag van het aanbod van slagerij Jean Custers. Het is niet elke dag dat de Koning een hofleverancierschap toekent. Met recht mag de familie Custers trots zijn op deze prachtige kroon op hun werk."

PROVINCIALE ONDERSCHIEDINGEN

Karel Fiddelers is Limburger van Verdienste

Hij kreeg deze onderscheiding naar aanleiding van zijn afscheid als voorzitter van de Limburgse Vereniging Karnavals Artiesten (LVKA) en uit waardering voor zijn langdurige inzet voor de Limburgse vastelaovend, in het bijzonder voor het buutterednen. Maar liefst 26 jaar was hij voorzitter van de LVKA, dat jaarlijks de Groot Limburgse Buuttekampioenschappen organiseert.

Ook organiseert de LVKA elk jaar de Limburgse Jeugdkampioenschappen voor buutterednen, dans en parodie. Onder het voorzitterschap van Karel Fiddelers heeft de LVKA een professionaliseringsslag gemaakt. De LVKA ging onder zijn leiding zelf de organisatie van de Groot Limburgse Buuttekampioenschappen op zich nemen. Een vernieuwing was dat hij zelf de presentatie van de voorrondes en het kampioenschap van de Groot Limburgs Buuttekampioenschappen voor zijn rekening nam.

OVER HET HOFLEVERANCIERSCHAP

De richtlijnen om in aanmerking te komen voor het mogen voeren van het predicaat Hofleverancier vereisen onder meer dat de onderneming minimaal 100 jaar bestaat en in de branche of bedrijfstak een eerste of vooraanstaande plaats in de regio inneemt.

Gouverneur Emile Roemer: "Het buutterednen is onlosmakelijk verbonden met de Limburgse vastelaovend en meer dan een kwarteeuw lang was Karel Fiddelers in onze provincie hét gezicht van de Buuttekampioenschappen. Daarmee heeft hij een belangrijke en fundamentele bijdrage geleverd aan de Limburgse vastelaovescultuur."

Limburger van Verdienste

De Limburger van Verdienste is een exclusieve onderscheiding die wordt toegekend aan personen die zich verdienstelijk hebben ingezet als ambassadeur op een specifiek maatschappelijk gebied voor de provincie Limburg en haar bevolking. Er moet daarbij sprake zijn van een speciale zichtbaarheid, uitstraling en/of buitengewone voorbeeldfunctie.

In 2024 ontving naast Karel Fiddelers ook het echtpaar Annelies en Herman van Rens de onderscheiding van Limburger van Verdienste. Het echtpaar kreeg de onderscheiding uit waardering voor hun grote inzet voor het historisch onderzoek naar en de geschiedschrijving over Sinti in Limburg.

Bijzondere Jubilea / Felicitaties

In 2024 waren er ook felicitaties aan Limburgers voor de volgende bijzondere jubilea:
60 jaar gehuwd / 1.660 echtparen
65 jaar gehuwd / 418 echtparen
70 jaar gehuwd / 33 echtparen
75 jaar gehuwd / –
100 jaar / 224 Limburgers
105 jaar en ouder / 8 Limburgers
(waarvan oudste Limburger 107 jaar is)

EREFUNCTIES

- Lid comité van aanbeveling benefietconcert voor Oekraïne van de Koninklijke Zangvereniging Venlona
- Lid van het comité van aanbeveling van het Old Hickory Fund (in kader van 80 jaar bevrijding in 2024)
- Ambassadeur van het project Krant van de buurvrouw
- Beschermheer Bond der Carnavalsverenigingen in Limburg (BCL)
- Beschermheer Samewerkende Limburgse Vastelaovesvereniging (SLV)
- Beschermheer Stichting philharmonie zuidnederland
- Beschermheer Koninklijke Harmonie Ster van Maastricht 1825
- Buitengewoon erepresident Koninklijke Zangvereniging Mastreechter Staar
- Beschermheer Koninklijke Zangvereniging Venlona
- Beschermheer Stichting Eerbetoon Netherlands American Cemetery and Memorial
- Beschermheer Stichting Heiligdomsvaart Susteren
- Beschermheer Stichting Limburgse Veteranendag
- Beschermheer BNMO-afdeling Limburg
- Beschermheer EuregioKultur e.V. (voor jeugdliteratuur NXT TXT Awards 2023-2025; als voorzitter EGTS EMR)
- Erelid Koninklijk Geschied- en Oudheidkundig Genootschap
- Ambassadeur van de Stichting Hub Cobbenprijs

Ere- en nevenfuncties

128

NEVENFUNCTIES EN BESTUURLIJKE GREMIA UIT HOOFDE VAN HET AMBT

Onbezoldigd, tenzij anders vermeld.

- lid raad van advies van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel geweld tegen Kinderen
- voorzitter Universiteitsfonds Limburg (SWOL)
- voorzitter Cultuurfonds Limburg
- voorzitter van de vergadering en het bestuur van de EGTS Euregio Maas-Rijn, Eupen
- adviserend lid algemene ledenvergadering Euregio Rijn-Maas-Noord
- lid raad van advies Maastricht Working on Europe
- agendalid stuurgroep Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC)
- voorzitter Beweging tegen Kindermishandeling
- voorzitter Limburgse Regietafel Opvang Vluchtelingen en Integratie

NEVENFUNCTIES OP PERSOONLIJKE TITEL

Het afgelopen jaar zijn er ook verschillende bijeenkomsten geweest die aansluiten bij de nevenfuncties en bestuurlijke gremia uit hoofde van het ambt van de gouverneur.

3+3-OVERLEG

Overleg tussen de commissarissen van de Koning van de 3 provincies aan de grens tussen Nederland en Noordrijn-Westfalen – Overijssel, Gelderland en Limburg – samen met de 3 Regierungspräsidenten van de aangrenzende Duitse Regierungsbezirke Münster, Düsseldorf en Köln. Hier zijn weer verschillende grensoverstijgende onderwerpen besproken, zoals stikstof, water en energie.

129

Euregionale samenwerking

Limburg maakt deel uit van drie euregio's: de Euregio Rijn-Waal, de Euregio Rijn-Maas-Noord en de Euregio Maas-Rijn (EMR). Ook hier zijn in het afgelopen jaar op verschillende thema's en onderwerpen stappen gezet om de verbinding tussen de euregio's te versterken.

De Drielandentrein tussen Aken, Luik en Maastricht is een mooi voorbeeld van deze internationale samenwerking, die burgers dichter bij elkaar brengt.

GRENSLANDCONFERENTIE

Op 26 september 2024 was Krefeld (DE) het podium voor de 6e Grenslandconferentie tussen Nederland en Noordrijn-Westfalen. Tijdens de conferentie werden nieuwe doelen van grensoverstijgende samenwerking gepresenteerd en werd de balans van de afgelopen jaren opgemaakt. Verschillende lezingen, workshops en excursies stonden centraal, waaronder crisisbeheersing N4, de Einstein Telescope, een cyberweerbare samenleving in nieuwe geopolitieke verhoudingen en grensoverstijgend hoogveenherstel. In 2025 zal de conferentie georganiseerd worden in Limburg.

Prijzuitreiking van het Cultuurfonds Limburg in het Gouvernement. De Inspiratieprijs ging naar Nieuwe Helden Next Level, de Jongeren-cultuurprijs werd gewonnen door Lena Claessen.

Cultuurfonds Limburg

130

Het Cultuurfonds Limburg zet zich in voor het behoud van cultuur in de provincie Limburg en is de regionale afdeling van het landelijke fonds. De gouverneur is voorzitter van de Limburgse afdeling. In 2024 is aan 278 aanvragers een bijdrage toegekend van € 813.602.

INSPIRATIEPRIJS 2024

Op 28 november 2024 uitgereikt aan Nieuwe Helden Next Level. Het uitgangspunt dit jaar is 'De stem van jongeren binnen cultuur'. Het in z'n kracht zetten van jongeren en jonge makers, het opleiden van lokale helden als coach voor de nieuwe lichter deelnemers en de aansluiting bij de lokale community's is de grote kracht van Nieuwe Helden.

Lena Claessen heeft de Cultuurfonds Limburg Jongeren-cultuurprijs 2024 in ontvangst genomen. Dankzij en ondanks haar jonge leeftijd weet ze door middel van literatuur anderen te inspireren. Daarbij gaat ze maatschappelijke thema's niet uit de weg. Daarnaast wil de jury Nyxland en Kunstbende Limburg een eervolle vermelding toekennen voor de rol die zij nemen als het gaat om het centraal stellen van de ontwikkeling van jongeren en het uitdragen van hun stem.

PARIPAHO FONDS

3 projecten hebben dit jaar ondersteuning ontvangen vanuit dit fonds voor cultuur- en natuurprojecten.

MAKERSREGELING

Pop in Limburg en Cultuurfonds Limburg investeren gezamenlijk in de Makersregeling. Er zijn 24 aanvragen van muzikanten ontvangen, waarvan er inmiddels 12 positief zijn beoordeeld door een onafhankelijke commissie van muziekindustrieprofessionals. Er zijn nog een aantal aanvragen in behandeling. Deze regeling is bedoeld voor muzikanten die professioneel in de muzieksector opereren en planmatig hun carrièrepad vormgeven.

PROGRAMMERINGSREGELING

Dit jaar zijn er 69 concerten en 15 festivals ondersteund. Met deze gezamenlijke regeling van Pop in Limburg en Cultuurfonds Limburg stimuleren we de spreiding van popcultuur in Limburg.

131

BEUSMANS-JEURISSEN FONDS

9 projecten hebben dit jaar ondersteuning ontvangen vanuit dit fonds voor cultuur- en natuurprojecten.

FANFARE ST. JOZEF BUCHTEN FONDS

6 projecten hebben een bijdrage gekregen vanuit dit fonds voor educatieve en stimuleringsprojecten op het gebied van blaas- en slagwerkmuziek voor volwassenen en jongeren binnen muziekverenigingen en scholen.

KIEËSZEK FONDS

5 projecten hebben dit jaar ondersteuning ontvangen vanuit dit fonds voor culturele projecten, met het accent op muziek en theater. Het gaat om projecten die verbinding, educatie en talentontwikkeling bevorderen.

IMPULSREGELING

Dit jaar hebben 11 aanvragers een bijdrage gekregen voor innovatieve (pop)projecten die zich richten op educatie en talentontwikkeling, euregionale samenwerking, het verbinden van amateurs en professionals, en kennisdeling tussen organisaties.

INVESTERINGSFONDS LIMBURG FILMT

8 korte en 2 lange producties hebben dit jaar ondersteuning gekregen bij hun filmprojecten. Daarnaast zijn er binnen het SkillsLab en de Industry Events meer dan 250 (unieke) filmmakers getraind om hun vaardigheden en netwerk te vergroten.

VOORDEKUNST

Via dit crowdfundingplatform zijn dit jaar 31 projecten op het gebied van kunst en cultuur geholpen.

Onder de representatieve taken van de gouverneur behoren ook het beheer van de provinciale kunstcollectie. In deze collectie is Limburg het verbindende thema. De collectie bestaat uit ongeveer 1.200 kunstwerken, die betrekking hebben op de culturele, landschappelijke of historische aspecten van de provincie.

PUBLIEKSBEREIK

- Tentoonstelling originele schilderijen van de traditionele 'Vastelaovendposters'
- Tentoonstelling 'Kinderen over Vrede en Vrijheid' in het kader van de nationale viering van 80 jaar Vrijheid.
- Tentoonstelling 'Silent Scream' van de Limburgse fotograaf/ multimediakunstenaar Henriëtte van Gasteren met als centraal thema seksueel misbruik.
- 3 provinciale kunstwerken zijn (tijdelijk) in bruikleen gegeven aan musea in Limburg en Nederland.

COLLECTIEBEHEER

- Taxatie van de collecties in het provinciehuis en in 'provinciale buiten' Kasteel Groot Buggenum
- Restauratie van 10 kunstwerken bij Stichting restauratie atelier Limburg (SRAL)
- 4 nieuwe kunstwerken zijn aan de kunstcollectie toegevoegd

Provinciale kunstcollectie

132

19 september – Opening tentoonstelling Vrede en Vrijheid, OBS Mesch

15 november – Opening expositie 'Silent Scream' van kunstenaar Henriëtte van Gasteren.

Kansen langs én op het water. Limburg en de Maas zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Zoals in Kessel (gemeente Peel en Maas). Op de achtergrond is de kade van Kessel te zien.

136

Limburg
en
integriteit

Integriteit

138

Het borgen van de integriteit in Limburg is een doorlopend proces – voor Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten, de ambtelijke organisatie en, breder in Limburg, via de lijn Kwaliteit Openbaar Bestuur. Ook in 2024 is daarom ingezet op de doorontwikkeling van de Limburgse integriteitsstructuur en -cultuur. Integriteit is en blijft immers de belangrijkste pijler onder vertrouwen. Om verder te werken aan dit vertrouwen, blijft het nodig die pijler voortdurend te onderhouden en te versterken.

Deze koers zetten we in de komende jaren voort. Onder andere door invulling te geven aan de transformatie naar een responsieve overheid die naast de burger staat. En ook met de doorontwikkeling van het brede loket voor meldingen op www.limburg.nl. Zo wordt het reeds gecreëerde draagvlak voor veranderingen verder verbreed en uitgebouwd. Dat doen we samen met onze partners in het openbaar bestuur in Limburg.

De in dit jaarverslag gebruikte cijfers zijn van de peildatum 17 december 2024.

ROL EN POSITIE COMMISSARIS VAN DE KONING BINNEN HET INTEGRITEITSBELEID

Op basis van de Provinciewet is de commissaris van de Koning (cvdK), of gouverneur, verantwoordelijk voor het bevorderen van de integriteit in de provincie. Dit betreft Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de ambtelijke provinciale organisatie. Hij legt verantwoording af aan Provinciale Staten over het gevoerde beleid en is portefeuillehouder integriteit in het college van Gedeputeerde Staten.

Daarnaast heeft de gouverneur op grond van de Provinciewet een taak als rijksorgaan. Hij adviseert en bemiddelt bij verstoorde bestuurlijke verhoudingen wanneer de bestuurlijke integriteit van een Limburgse gemeente of het Waterschap Limburg in het geding komt. Hij legt daarover verantwoording af aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

PROVINCIALE STATEN & INTEGRITEIT

De gouverneur is verantwoordelijk voor het bevorderen van de integriteit in de provincie. Deze taak vervult hij als provinciaal bestuursorgaan. Over het gevoerde beleid legt hij verantwoording af aan Provinciale Staten (PS).

- Bewustwording is een voortdurend proces. Om de kennis over integriteit binnen Provinciale Staten en de integriteit van Statenleden te bevorderen, zijn er ook in 2024 twee interactieve bijeenkomsten georganiseerd door de Commissie Integriteitsbevordering. Deze commissie stelt een jaarplan vast op basis van de actualiteit, eigen inbreng en het herhaaldelijk ophalen van input bij de leden van Provinciale Staten.
- Statenleden hebben dit jaar de gouverneur, de griffier of de extern adviseur integriteit opgezocht als klankbord wanneer zij geconfronteerd werden met vragen of twijfels bij integriteitsvraagstukken. Dat laat zien dat er binnen Provinciale Staten een sterk individueel en collectief verantwoordelijkheidsgevoel is voor integriteit en dat Statenleden bij hun handelen de kwaliteit van het provinciale openbaar bestuur vooropstellen.

139

Bekijk de nevenfuncties van alle Statenleden.

'TOON BEREIDHEID OM HET GESPREK AAN TE GAAN'

“De provincie timmert stevig aan de weg op het gebied van integriteit. Er zijn heel wat maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat de organisatie betrouwbaar, integer en transparant blijft handelen. Onder andere door het inrichten van een meldpunt om mogelijke integriteitsschendingen aan te kaarten en deze onafhankelijk te laten toetsen. Maar ook door het actualiseren van verschillende regelingen, zoals de gedragscode waaraan gedeputeerden en Statenleden gehouden zijn, en het meldprotocol.”

Manette Baggen, extern adviseur integriteit

- Alle Statenleden hebben in 2023 een spiegelgesprek gehad met de gouverneur. Ook gedurende het jaar 2024 heeft de gouverneur regelmatig gesproken met de leden van Provinciale Staten. Daarnaast is gestart met de voorbereiding van een nieuwe ronde langs alle fracties om met hen in gesprek te gaan. Daarin komt ook het thema integriteit aan de orde.
- De ‘Gedragscode bestuurlijke integriteit leden van Provinciale Staten van Limburg 2024’ is een aanvullend instrument op de geldende wet- en regelgeving en op de bijbehorende jurisprudentie om integriteit en de belangen van een integer bestuur te waarborgen.
- Er zijn dit jaar 2 meldingen van (vermoedens van) integriteitsschendingen over Statenleden ontvangen. Dit betrof geen integriteitsschending. Hiervoor is een voortoets uitgevoerd en de melding is beoordeeld in de integriteitsdriehoek.
- Daarnaast is er 11 keer een voortoets uitgevoerd over een mogelijke (schijn van) belangenverstremgeling. Op basis hiervan is een schriftelijk advies uitgebracht aan betreffende Statenleden.
- De Commissie Integriteitsbevordering heeft tot doel gezamenlijk en resultaatgericht bijeenkomsten en workshops te organiseren. Die zijn bedoeld om de kennis over integriteit binnen Provinciale Staten te bevorderen.
- De Commissie Integriteitsbevordering heeft 3 keer in beslotenheid vergaderd.
- Integriteitsdriehoek: als een burger, organisatie, ambtenaar of collega-volksvertegenwoordiger vermoedt dat een lid van Provinciale Staten of Gedeputeerde Staten niet-integer heeft gehandeld, kan hij of zij dat melden bij de gouverneur, maar ook rechtstreeks bij de extern adviseur integriteit, Manette Baggen. De integriteitsdriehoek is 4 keer bij elkaar gekomen.

GEDEPUTEERDE STATEN & INTEGRITEIT

Binnen het college van Gedeputeerde Staten zijn we ons ervan bewust dat integriteit een werkwoord is. In de dagelijkse praktijk staan we gezamenlijk voor een open cultuur, waar het vanuit onze collegiale verantwoordelijkheid vanzelfsprekend is dat we samen het gesprek voeren over integriteit. Ieder collegelid heeft allereerst zelf een verantwoordelijkheid voor het eigen handelen. Als gouverneur zie ik als voorzitter van het college toe op de borging en nakoming van de met de individuele leden gemaakte afspraken en bewaak ik de integriteit van het besluitvormingsproces. Door voortdurend intern en extern over integriteit in gesprek te blijven, versterken we ons gemeenschappelijk denkkader. Alleen samen kunnen we als bestuur integer zijn en blijven.

De coalitiepartijen maken zich sterk voor een betrouwbare, integere en transparante overheid, zoals ook te lezen is in ons coalitieakkoord 2023-2027 'Elke Limburger telt'.

Individuele beheersafspraken met gedeputeerden

Bij de benoeming van de gedeputeerden in 2023 heeft de gouverneur met hen beheersafspraken gemaakt die bijdragen aan het vergroten van het integriteitsbewustzijn en mogelijke risico's op (de schijn van) belangenverstoring voorkomen.

Overige relevante activiteiten 2024:

- Bijeenkomsten Gedeputeerde Staten:
  - april 2024: thema samenwerking, verhouding met ambtenaren, partners in het veld in Limburg en daarbuiten.
  - oktober 2024: heimdag
- De collegeleden sluiten aan bij de periodieke themabijeenkomsten met Provinciale Staten over weerbaarheid, integriteit en kwaliteit openbaar bestuur.
- Landelijke ontwikkelingen worden op de voet gevolgd en zowel lokaal, landelijk en interprovinciaal als met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties besproken.

140

Gedragscod commissaris van de Koning en gedeputeerden

De collegeleden zijn aanspreekbaar op de naleving van de gedragscode en zijn bereid daar verantwoording over af te leggen. In lijn met aanbevelingen van de provinciale enquêtecommissie en de daarover gemaakte afspraken, hebben Provinciale Staten op 5 april 2024 een aantal verbeteringen in de bestuurlijke gedragscode vastgesteld. Deze betreffen de opgave van belangen, het lobbyverbod, omgangsvormen en de informatiehuishouding.

Melding nevenfuncties en neveninkomsten

- We kennen ambtsgebonden en niet-ambtsgebonden (persoonlijke) nevenfuncties.
- Persoonlijke nevenfuncties worden vooraf getoetst. Deze zijn toegestaan bij organisaties buiten Limburg, voor zover deze geen relatie hebben met de provincie. Inkomsten worden jaarlijks opgegeven bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en zo nodig verrekend.
- Nevenfuncties worden vooraf in Gedeputeerde Staten gemeld (openbare besluitenlijst).
- Provinciale Staten ontvangen tevens per kwartaal een overzicht met wijzigingen.
- Nevenfuncties worden gepubliceerd op www.limburg.nl.

Bekijk de gedeputeerden en hun nevenfuncties.

Borging en verantwoordelijkheden beheersafspraken gedeputeerden

Gedeputeerde	Eigen verantwoordelijkheid van de gedeputeerde.
College van Gedeputeerde Staten	Constituerend beraad 2023: nadere afspraken (en openbaarmaking)
	Daarna vanuit collegiaal bestuur tevens een gezamenlijke rol, binnen de beslotenheid van het college.
Gouverneur	Toezen op de borging en nakoming van de afspraken vanuit zorgplicht.
	Periodieke klankbordgesprekken met individuele gedeputeerden, met aandacht voor onder andere de actualiteit van afspraken en mogelijke dilemma's, werkstijl, omgang met ambtelijke organisatie en tegenspraak.
	Algemene of terugkerende thema's worden gezamenlijk in het college besproken.
	Duiding tijdens overleg en bijeenkomsten, bevorderen van de aandacht voor integriteitsafspraken en stimuleren van het gesprek hierover.
	Verslag over werkwijze en aanpak integriteitsbeleid via Jaarverslag Integriteit.

141

AMBTELIJKE ORGANISATIE EN INTEGRITEIT

Een transparante en integere overheid is een noodzakelijke voorwaarde voor het vertrouwen van burgers in de overheid. Ambtenaren hebben een eigen rol in het behouden en vergroten van het vertrouwen dat burgers, bedrijven, instellingen en samenwerkingspartners moeten kunnen hebben in de overheid. We werken als provincie dan ook onophoudelijk en onvermoeibaar aan een open en eerlijke organisatiecultuur en veilige werkomgeving, waarin ambtelijke tegenspraak gestimuleerd wordt en het normaal is om twijfels en dilemma's ter sprake te brengen.

De algemeen directeur is ambtelijk eindverantwoordelijk voor het integriteitsbeleid in de ambtelijke organisatie. Hij werkt daarbij nauw samen met de gouverneur, die portefeuillehouder integriteit is in het college van Gedeputeerde Staten.

De coördinatie van het integriteitsbeleid is belegd bij het Team Integriteit van het kabinet van de gouverneur. Dit team is tevens vraagbaak, centraal informatiepunt en neemt meldingen in behandeling over vermoedens van niet-integer handelen in de ambtelijke organisatie. Het Team Integriteit kreeg in 2024 vragen van onder meer de gouverneur, bestuurders, directie, het cluster Personeel en Organisatie (P&O), managers, medewerkers, juristen en externen.

Onderwerpen waren onder andere:

- gedragscode (de vertaalslag naar de praktijk)
- nevenwerkzaamheden
- aannemen van geschenken
- preventie
- bewandelen van de juiste route voor meld- en klachtregelingen
- ongewenste omgangsvormen (sociale integriteit)

Acties 2024

- informereren en adviseren (schriftelijk en mondeling)
- doorverwijzen naar bijvoorbeeld de vertrouwenspersoon of P&O
- betrekken van interne of externe deskundigen
- (on)gevraagd signaleren en adviseren algemeen directeur
- extra aandacht voor specifieke thema's tijdens preventieve activiteiten
- trainingsactiviteiten

Medewerkers kunnen integriteitskwesties bespreken met hun leidinggevende of aankaarten bij de vertrouwenspersoon. Wie advies wenst bij integriteitsdilemma's, kan ook terecht bij het Team Integriteit.

Preventie

Ons integriteitsbeleid is erop gericht goed en integer ambtelijk handelen te bevorderen en onze medewerkers tegelijkertijd tegen integriteitsrisico's te beschermen. De Provincie Limburg heeft daarvoor in de afgelopen jaren gerichte regels, kaders en instrumenten ontwikkeld. Die houden we actueel door de landelijke ontwikkelingen op de voet te volgen en met andere provincies en in de regio kennis te delen en samen te werken. Het integriteitsbeleid maakt integraal deel uit van ons personeelsbeleid, met aandacht voor zowel regels als bewustwording. Integriteit is onderdeel van onze bedrijfsvoering en van ons dagelijks handelen.

Personeelsbeleid

- risicoprofiel integriteit
- werving & selectie
- Verklaring Omtrent het Gedrag
- introductiemodules integriteit
- ambtseed en -belofte
- integriteitsverklaring
- registratie nevenwerkzaamheden
- Gedragscode Goed Ambtelijk Vakmanschap
- vertrouwenspersoon
- meldprocedure
- het goede gesprek
- werkoverleg
- scholing en training
- kennisuitwisseling

123 nieuwe medewerkers legden de ambtseed of -belofte af in 2024.

Ambtelijke gedragscode Provincie Limburg 2020 Goed Ambtelijk Vakmanschap

Voor de zomer hebben Gedeputeerde Staten na instemming van de ondernemingsraad besloten de ambtelijke gedragscode aan te passen. De belangrijkste wijzigingen geven handvatten voor:

- zakelijke contacten met voormalige bestuurders
- relaties en het werk
- het draaideurverbod

142

Melding en registratie nevenwerkzaamheden en actualisatie

Middels een digitaal systeem houdt de Provincie Limburg de nevenwerkzaamheden van ambtenaren in beeld. Het actueel houden van deze registratie is een doorgaand en goedlopend proces. Voor de volledigheid worden medewerkers periodiek gevraagd deze gegevens te checken. In de Ambtenarenwet is bepaald dat ambtenaren verplicht zijn om nevenwerkzaamheden op te geven als deze raakvlakken hebben met hun hoofdfunctie bij de provincie. De provincie is verplicht deze te registreren. De nevenwerkzaamheden van ambtenaren met salarisschaal 14 en hoger worden overeenkomstig de gedragscode op de website gepubliceerd. De registratie van nevenwerkzaamheden wordt jaarlijks geactualiseerd.

- Op 17 december 2024 (peildatum) zijn er 227 medewerkers geregistreerd die samen 359 nevenfuncties hebben.
- 39 nieuwe meldingen nevenwerkzaamheden.
- 10 gewijzigde meldingen nevenwerkzaamheden.

Scholing en vorming

Medewerkers van de Provincie Limburg kunnen zich inschrijven voor diverse interne en externe opleidingen, cursussen en trainingen over integriteit, goed ambtelijk vakmanschap, bestuurlijk-ambtelijke samenwerking, tegenspraak en weerbare overheid.

143

Sociale veiligheid

In 2024 is een handleiding voor leidinggevenden ontwikkeld inzake het oppakken van een signaal of melding over ongewenste omgangsvormen voor leidinggevenden en alle stappen die daarop volgen. De handleiding geeft inzicht in de verschillende interventies en, indien passend en gewenst, het uitvoeren van een onderzoek. Na definitieve besluitvorming zal de uitrol van de handleiding in 2025 plaatsvinden.

Werkbelevingsonderzoek

Dit jaar heeft een extern bureau een werkbelevingsonderzoek uitgevoerd. Thema's die in het onderzoek naar voren komen, zijn onder andere integriteit, de mate van invloed van medewerkers en de bestuurlijk-ambtelijke samenwerking. Vanuit integriteit zijn geen aandachtspunten naar voren gekomen.

Stimuleren in de uitvoering

Een effectief en integraal integriteitsbeleid is meer dan alleen regels en voorschriften. Het is van belang dat we een veilige werkomgeving in stand houden waar dilemma's in alle openheid bespreekbaar gemaakt kunnen worden. Leidinggevenden spelen daarbij een belangrijke rol. Het Team Integriteit werd in 2024 regelmatig door leidinggevenden benaderd voor reflecterende of adviesgesprekken.

Bekijk de nevenwerkzaamheden van ambtenaren.

Introductieprogramma nieuwe medewerkers en trainees
Voor het introductieprogramma is een module integriteit ontwikkeld. Deze wordt aan alle nieuwe medewerkers en trainees aangeboden.

- 83 nieuwe medewerkers
- 4 workshops nieuwe medewerkers
- 18 trainees
- 1 workshop trainees

Informatie en communicatie

Om het integriteitsbewustzijn te stimuleren, is het van belang dat iedereen over de juiste informatie kan beschikken. Op intranet is informatie beschikbaar over het actuele integriteitsbeleid, de gedragscode, nevenwerkzaamheden, meldprocedures en andere integriteitsinstrumenten. Mededelingen over actuele ontwikkelingen gebeuren via de reguliere communicatiekanalen.

Naleving en handhaving

Ambtenaren dienen zich als een goed werknemer te gedragen, volgens de voor hen geldende wet- en regelgeving en gedragscode.

Vertrouwenspersoon

Voor het bespreken van integriteitsdilemma's of om te klankborden kunnen provinciemedewerkers – naast hun leidinggevende en het Team Integriteit – terecht bij de vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon garandeert strikte vertrouwelijkheid en biedt advies, ondersteuning en begeleiding op het gebied van integriteit, ongewenste omgangsvormen en psychosociale arbeidsbelasting. De vertrouwenspersoon rapporteert over de werkzaamheden in een afzonderlijk jaarverslag, dat met de directie en de ondernemingsraad besproken wordt.

Regeling melden vermoeden van een misstand

De manier waarop een medewerker melding kan doen van een vermoeden van een misstand, onregelmatigheid of inbreuk op het Unierecht, is vastgelegd in een regeling. Deze regeling is voor provincied medewerkers vastgelegd in een bijlage van de cao Provincies. Medio 2024 is deze meldingsregeling in lijn gebracht met de eisen op grond van de Wet bescherming klokkenluiders. De algemeen directeur maakt jaarlijks een rapportage over de uitvoering van deze regeling, met informatie over het aantal en de aard van de meldingen, de uitkomst van eventuele onderzoeken en het standpunt van de werkgever. In 2024 zijn op grond van de regeling geen meldingen ontvangen.

Meldingen van (vermoedens van) integriteitsschendingen

In 2024 zijn er geen integriteitsmeldingen ontvangen. Een melding uit 2023 die dit jaar in behandeling is genomen, heeft de Provincie Limburg laten onderzoeken door een extern bureau. Over de uitkomsten daarvan kunnen nog geen mededelingen worden gedaan.

KWALITEIT OPENBAAR BESTUUR

Het afgelopen jaar is er opnieuw veel werk verzet rond het thema Kwaliteit Openbaar Bestuur in relatie tot het openbaar bestuur in Limburg.

Samenwerking bestuurlijk Limburg

Op grond van de Provinciewet en zijn ambtsinstructie ziet de gouverneur toe op een goede samenwerking tussen het openbaar bestuur in de Provincie Limburg. Daarnaast bevordert hij de bestuurlijke integriteit van de provincie. Verder heeft de gouverneur als taak het adviseren en bemiddelen bij verstoorte bestuurlijke verhoudingen in een gemeente en wanneer de bestuurlijke integriteit van een gemeente in het geding is.

Stuurgroep Kwaliteit Openbaar Bestuur (KOB)

De stuurgroep KOB deelt kennis, jaagt aan, stimuleert nieuwe ontwikkelingen en bespreekt dilemma's op het vlak van de kwaliteit van het openbaar bestuur. Actuele thema's zijn onder andere de positie van de burgemeester binnen het gemeentebestuur, veiligheid van bestuurders en volksvertegenwoordigers, weerbaarheid en de integriteit bij de werving en selectie van kandidaten voor gemeenteraadsverkiezingen.

- De stuurgroep Kwaliteit Openbaar Bestuur is 3 keer bij elkaar gekomen in 2024.

144

DE LIMBURGSE NORM

Een weerbare overheid biedt tegenwicht aan ondermijning. De urgentie van het verstevigen van weerbaarheid groeit in de huidige context van een verhardende georganiseerde criminaliteit. Daarnaast is er sprake van toenemende agressie tegen en intimidatie van bestuurders, ambtenaren en volksvertegenwoordigers. Weerbaarheid van overheidsorganisaties is en blijft dan ook een belangrijk onderdeel van het breed offensief van de gezamenlijke overheid tegen ondermijning.

Bestuurlijke weerbaarheid zorgt ervoor dat een overheidsorgaan zowel bestuurders, ambtenaren als inwoners zoveel mogelijk probeert te beschermen tegen ondermijnende criminaliteit.

Wil je meer weten over de limburgse norm, bekijk www.limburgsnorm.nl.

Gemeenten en waterschap

De gouverneur bespreekt regelmatig met de burgemeesters en de dijkgraaf de kwaliteit van het openbaar bestuur in hun gemeente of waterschap. Daarbij komen bijvoorbeeld bestuurlijke integriteit, ondermijning en veiligheid van de burgemeesters en dijkgraaf aan de orde. In 2024 heeft de gouverneur – onder meer tijdens zijn ambtsbezoeken – ook gesproken met gemeenteraden en colleges over bestuurscultuur in het algemeen en over specifiekere vraagstukken.

Beleidskader verboden handelingen

Als portefeuillehouder integriteit is de gouverneur belast met de uitvoering van het Beleidskader Verboden handelingen. De Gemeentewet benoemt voor raadsleden, wethouders en burgemeesters een aantal verboden handelingen. Gedeputeerde Staten kunnen voor het aangaan van overeenkomsten ontheffing verlenen aan raadsleden en wethouders. De gouverneur kan daarvoor ontheffing verlenen aan een burgemeester. De ontheffing wordt verleend mits het belang van de gemeente of derden niet wordt geschaad en de aanvrager niet wordt bevoordeeld. In de Waterschapswet zijn voor de leden van het algemeen en dagelijks bestuur soortgelijke bepalingen opgenomen. Ook hier kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen voor het aangaan van overeenkomsten met het waterschap. De gouverneur kan de voorzitter van een waterschap een ontheffing verlenen.

145

- Gedeputeerde Staten hebben in 2024 2 ontheffingen voor verboden handelingen verleend.

Voordracht ter vernietiging

Op grond van de Gemeentewet kan een besluit of een niet-schriftelijke beslissing worden vernietigd als dit besluit of deze beslissing in strijd is met het recht of het algemeen belang. Het college van Gedeputeerde Staten kan dat aan de betrokken minister mededelen. Bij het college van Gedeputeerde Staten zijn 3 verzoeken tot vernietiging van een raadsbesluit ingediend.

Breed Loket

Het voormalige meldpunt bestuurscultuur is eind 2023 ingebed in de bestaande organisatie. Daarvoor is het Breed Loket ingericht. Aan het einde van het verslagjaar is een melding ontvangen en in behandeling genomen. Het Breed Loket is bereikbaar via de contactpagina op de website van de Provincie Limburg.

DE WET BIBOB

De wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) is een instrument om ondermijning tegen te gaan. Eerder is besloten om de toepassing van de wet Bibob te intensiveren. In 2024 is er een Bibob-coördinator/onderzoeker aangesteld. Het Bibob-team bestaat nu uit één coördinator, twee onderzoekers, twee juristen en een controller.

Ook het Bibob-beleid is dit jaar geactualiseerd en zal vanaf 2025 in werking getreden. Behalve bij vergunningen wordt een Bibob-onderzoek standaard uitgevoerd bij aanvragen behorend tot de subsidieregeling Restauratie Monumenten 2024-2027. In 2024 onderzocht het Bibob-team 18 zaken na meldingen uit de eigen organisatie of op basis van de Bibob-beleidslijn. Met de komst van de nieuwe beleidslijn wordt verwacht dat het aantal onderzoeken in 2025 zal toenemen, waarvoor de capaciteit van het team Bibob is vergroot. Ook zal het Bibob-proces verder worden gedigitaliseerd, nadat hier in 2024 middelen voor zijn vrijgemaakt.

BEMIDDELINGEN

De commissarissen van de Koning hebben een ombudsfunctie voor burgers die een conflict hebben met de overheid. Er is geen wettelijke grondslag voor deze ombudsfunctie; het is een vorm van mediation. Daarbij wordt aan burgers een luisterend oor en – waar mogelijk – handelingsperspectief geboden. Op basis van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) gaat de commissaris van de Koning te rade bij de burgemeester van de betreffende gemeente of instantie in het kader van hoor en wederhoor.

Ook in 2024 deden Limburgers een beroep op de gouverneur. Het gevoel als burger niet gehoord te worden, is vaak de onderliggende boodschap. Het gaat om zeer diverse onderwerpen: van vragen op het gebied van ruimtelijke ordening, veiligheid of sociale zekerheid tot bestuurlijke onderwerpen. Ook vragen over democratische processen en hulpvragen van maatschappelijke organisaties kwamen voorbij.

ONVERWIJLDE BIJSTAND

Verzoeken om onverwijld bijstand zijn een bijzondere soort van bemiddelingsverzoeken. Hier is wél sprake van een wettelijke taak, die is vastgelegd in artikel 81 van de Participatiewet. De bijstand bestaat uit een voorschot, in de vorm van een renteloze lening. In 2024 heeft de gouverneur diverse verzoeken om onverwijld bijstand ontvangen.

*In Limburg liggen de kansen.
Zo ook hier in het Noord-Limburgse
Bergen, gelegen langs de Maas.*

COLOFON

Interviews

Ron Meijers, Taaladmiraal Copywriting, Nuth

Redactie

Mike Bijlmakers, Ziggy Cathalina, Rim Gulikers,
Hub. Haenen, Meryl Küppers, Jochen Lennertz en
Nino Stuivenberg (Provincie Limburg)

*Met bijzondere dank aan alle collega's van de Provincie
Limburg voor hun tekstuele bijdrage aan dit jaarverslag.*

Dataredactie

Kennisteam Provincie Limburg

Integriteit

Suzanne Gillissen, Sandra Muijs

Fotografie

Marcel Aarts, ANP (Ramon Mangold, Robin van Lonkhuijsen,
Marcel van Hoorn), Martijn Beekman, George Deswijzen,
Pim Ermers, Peter Gehrkens, Hollandse Hoogte (Robin
Utrecht en Jean-Pierre Geussens), Bjorn Frins, Sam van
Hees, Dick Holthuis, Ben Houdijk, Anne Jannes, Stan Keulen,
Stefan Koopmans, Jasper Kroese, Aron Nijs, Louisa Vergozisi,
Rens Verspagen, Graatje Weber, Zomerparkfeesten en
bijdragen van verschillende collega's van Provincie Limburg.

Fotografie interviews

Dick Holthuis Photography

Vormgeving en concept

Design & Media, Cluster Strategie en Communicatie,
Provincie Limburg

Druk

Andi Smart Print Solutions

De digitale versie van dit jaarverslag vindt u op
www.limburg.nl/bestuur/commissaris-koning

© 2025, Provincie Limburg

Disclaimer

*De rubriek Limburg in Cijfers is gebaseerd op openbare bronnen
waaronder ArbeidsmarktInzicht, CBS Statline, DUO BBO-rom,
European Commission 'Regional Innovation Scoreboard 2023', I&O
Research via Rijksoverheid.nl, Hoes veur 't Limburgs, Nederlands
Genootschap van Burgemeesters, Politie via Waarstaatjegemeente.
nl, ROA 'Factsheet: De arbeidsmarkt van Limburg tot 2022' en
Veldeke Limburg. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend.*

Het jaarverslag van commissaris van de Koning oftewel de gouverneur van Limburg – Emile Roemer biedt een inkijkje in de dagelijkse praktijk van zijn werk in en voor Limburg. Naast feiten en cijfers en een uitgebreid (beeld)overzicht, kijktips van video's zijn er ook uitgebreide interviews te lezen met mensen die elke dag de handen uit de mouwen steken om Limburg nóg mooier en leuker te maken.

"We hebben hier grenzeloos veel mogelijkheden, wij zien en creëren kansen en blijven deze ook elders op de agenda zetten. Want we hebben elkaar nodig om vooruit te komen. Als we door blijven zetten, kan Limburg de motor zijn van veel positieve ontwikkelingen – in de regio, in het land en ook in Europa".

Emile Roemer

provincie
Limburg

